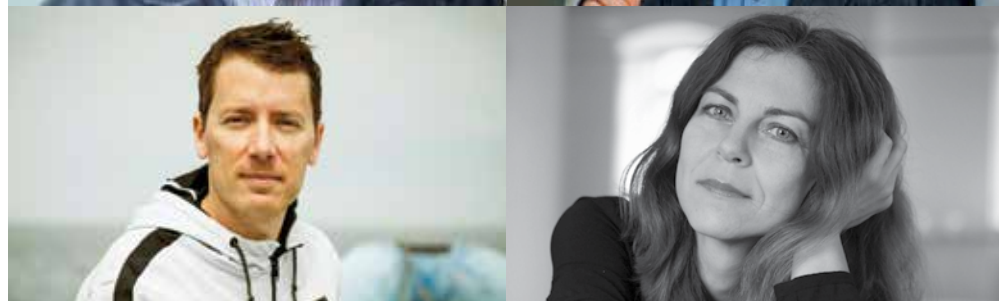

TOMAŽ
PEROVIČ

Da bo naslednje leto boljše od letošnjega, bom prenehal kaditi, začel bom redno telovaditi, na bom pil alkohola in jedel nezdrave hrane, prebral bom več knjig, nikoli ne bom jedel po 18. uri, ne bom zamujal na dogovore in pokopališča ne bom obiskal samo 1. novembra. To je nekaj optimističnih trditev, od katerih se jih večina zagotovo ne bo uresničila. Kot vsako leto. Janis Varufakis, ki je bil pretekli teden v Sloveniji, je v intervjuju za Val 202 rekel približno nekaj takega: »Danes je popolnoma nemogoče biti optimist, ker ne obstajajo empirični podatki, ki bi kazali na to, da bo jutri bolje, ampak vedno obstaja upanje.« In za lepši prehod v novo leto, je še povedal, se trudi delati dobra dela, ker je to med drugim tudi izjemno zabavno. Srečno novo leto.

EVROVIZIJA BREZ SLOVENIJE

Novembra je komisija Evrovizije uradno potrdila udeležbo Izraela na tekmovanju. Radiotelevizija Slovenija (RTVS) je zato sprejela odločitev, da letos ne bo sodelovala na omenjenem glasbenem šovu. Glavni razlog za to je obsodba ravnanj Izraela, kot tudi konflikta, ki traja več kot dve leti. O tej temi nas je zanimalo tudi vaše mnenje. Zato smo objavili anketo z vprašanjem: Ali podpirate odločitev Slovenije, da ne sodeluje na Evroviziji? V njej je sodelovalo 1.218 oseb. Rezultati kažejo, da 86 % vprašanih podpira odločitev Slovenije, da ne sodeluje, medtem ko se 11 % z odločitvijo ne strinja. Tretja skupina, 3 % vprašanih, se sprašuje, ali Evrovizija sploh še obstaja, kar kaže na del javnosti, ki ni povsem seznanjen z dogajanjem ali pa tekmovanje spremlja manj intenzivno.

NELEGALNA POŠILJKA

Uslužbenci Finančne uprave so 17. novembra 2025 v koprskem pristanišču med pregledom pošilk odkrili neprijavljene cigarete. Pošiljka je prispela v ladijskem zabojniku in bila namenjena tržišču EU. Cigarete niso bile opremljene s trošarinskimi znamkami in prav tako ne izpolnjujejo določb Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov. S tem odkritjem so cariniki preprečili oškodovanje proračuna v vrednosti skoraj 2 milijona evrov.

Časopis in spletni portal OBALApplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 27.200. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Nataša Čepar, Milica Golijanin, Andreja Čmaj Fakin, Nataša Fajon in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Avtor nepodpisanih vsebin je uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako . Datum izida 17. december 2025. Strani s podnaslovom OBALApplus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Vesele praznike in srečno 2026!

GSM: 041/ 860 761 • Tel. 05/ 677 31 25
Šolska ulica 5, Lucija • 6320 Portorož
e-mail: info@avto-bozic.si

BOŽIČ

AVTOKLEPARSTVO in LIČARSTVO
VULKANIZERSTVO • SERVIS IZPUŠNIH SISTEMOV

BREZPLAČEN VRTEC, POCENI GRADBENO ZEMLJIŠČE- ISTRSKE BALE

Z namenom, da pritegnejo čim večje število mladih družin, so se odločili, da bodo vrtci zastonj, cena kvadratnega metra občinske zemlje je 4 EUR. Vsako leto občina podari tudi precejšnjo vsoto za vsakega novorojenega otroka in podeljuje štipendije. Do sedaj so prodali že 50 parcel, v naslednjem letu jih bodo še 10.

V LUCIJI VSAJ ŠE LETO DNI BREZ AGRARIE

Iz Agrarie so nam pojasnili, da projekt obnove trgovine v Luciji ostaja ena pomembnejših razvojnih prioritet. Trenutno se zaključuje postopek pridobivanja potrebnih soglasij za pridobitev gradbenega dovoljenja na podlagi projektne dokumentacije. V prihodnjem letu bo potekala priprava izvedbene projektne dokumentacije, ki bo podlaga za končno finančno konstrukcijo in izbor izvajalca, zato v tej fazi še ni mogoče govoriti o časovnici začetka gradnje.

Z NOVIM LETOM BREZ VINJET NA OBALNIH HITRIH CESTAH

Vlada je sprejela spremembe uredbe o kategorizaciji državnih cest, s katero je določila, da se hitri cesti Škofije-Koper in Koper-Izola prekategoriizirata v glavni cesti. S tem je potrdila podlago za odpravo vinjet za osebna vozila na obalni štiripasovnici s 1. januarjem 2026.

FRANCO JURI

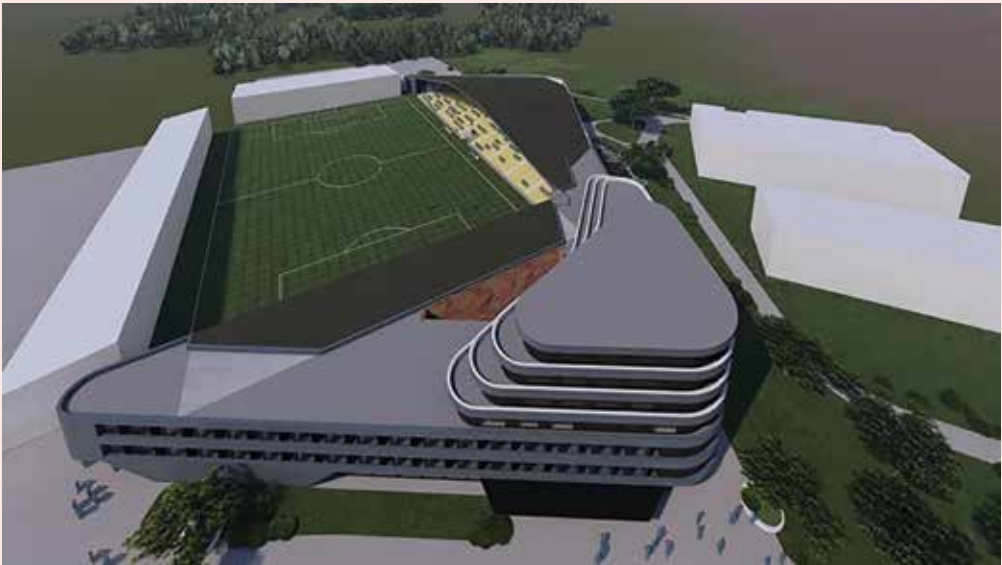
Stanovanja napadajo Koper, Izolo in po malem tudi Piran

Trditev iz naslova se zdi malce znanstveno fantastična: Kje za vruga ste še videli, da bi stanovanja lahko koga napadla.

Gradite stanovanjski blok, hišo ali vsaj stanovanje? Če ne, potem izgubljate življenjsko nepremičninsko priložnost. Informacije, da v Ljubljani gradijo stanovanja, ki jih prodajo po 10.000 evrov za kvadratni meter, in da stane relativno skromen stanovanjski meter kakih 6000 evrov, so povzročile nenavaden tek (apetit) tudi na nepremičninskem trgu v slovenski Istri. Po številu stanovanjskih gradbišč in pripravljenih projektov sodeč, se dogaja nekaj s področja znanstvene fantastike: stanovanja napadajo Koper, Izolo in po malem tudi Piran. Če naši podatki držijo, potem bodo samo na razdalji enega kilometra med koprsko tržnico in vhodom v Luko Koper zdaj in v naslednjih desetih letih zgradili približno 1500 novih stanovanj. Če bodo v njih živeli (ali dopustovali) v povprečju po štirje ljudje, potem se bo samo na tem sorazmernem malem koščku Kopra, na območju drugega obroča novih stavb okoli starega mestnega jedra, naselilo dodatnih 6000 stalnih ali začasnih stanovalcev mesta. Koliko je torej res, da v Istri primanjkuje stanovanj? Kaj pravzaprav pomeni ta nepremičninski naskok za Koper in ostale tri obmorske občine?

KOPER RASTE PRED OČMI

Največja lokalna gradbinca sta v Kopru dodobra zavihala rokave, da bi pridobila večje število stanovanj za trg. Podjetje Grafist, ki je v lasti Anteja Guberca,

bo že februarja začelo urejati apartmajski hotel v velikem koprskem kolosu Solis. Načrt za hotel je star že kakih 15 let, na koncu se je lastnik (z dovoljenjem koprsk občine) odločil, da bo zgradil apartmajski hotel. Občini je obljubil, da apartmajev vsaj 10 let ne bo spremenil v stanovanja, toda celoten projekt je zastavljen tako, da so apartmaji do določene mere že povsem podobni klasičnim stanovanjem. V šestih nadstropjih bodo na eni najprestižnejših koprskih lokacij v predvidoma dveh letih zgradili 64 apartmajskih enot. Grafist v neposredni bližini koprsk bank Intesa Sanpaolo končuje 125 stanovanj v kompleksu Levji grad, ki bodo dograjen na do konca 2026. Pod Levjim gradom bo v treh kletnih etažah 400 parkirnih mest, od tega bo 135 namenjenih javnosti, 270 pa za lastnike stanovanj. Velikost stanovanj je od 35 do 100 kvadratnih metrov. Cena kvadratnega metra (z DDV) je 4.200 do 5000 evrov. Dobro polovico stanovanj so kupili kupci iz drugih krajev države (ali tujine). V pritličju Levjega gradu bodo

uradi, lokali, trgovinice, storitvena in medicinska dejavnost. Grafist pričakuje, da bi še v tem letu, najkasneje januarja 2026, pridobil gradbeno dovoljenje za še eno naselje v neposredni bližini Levjega gradu. Naselje Karat ima že 90 odstotkov stanovanj rezerviranih, čeprav zanj nima niti gradbenega dovoljenja. V dveh blokkih bodo zgradili od 75 do 80 stanovanj. Poleg blokov bo še garažna hiša z 270 parkirnišči. Stanovanja in garažna hiša bodo zgrajeni predvidoma pred poletjem 2028. V njih bodo manjša stanovanja (od 40 do 80 kvadratnih metrov). Informativna cena kvadratnega metra je med 4000 in 5000 evri. Leta 2027 bo Grafist med Levjim gradom in trgovino Spar (na prostoru sedanjega gramoznega parkirišča) začel graditi še kompleks Aegida: tri večje stolpnice, v katerih bo 240 stanovanj, pod zemljo pa bo seveda med 300 in 400 parkirnih mest. Cena teh stanovanj še ni znana. Grafist bo februarja 2026 začel še gradnjo vrstnih hiš in blokov na Markovcu, naselje Žusterna 3, za katerega je že pridobil gradbeno dovoljenje. Tu bo zgradil dva manjša stanovanjska bloka s skupno 40 manjšimi stanovanji (od 50 do 70 kvadratnih metrov). Cena kvadratnega metra bo približno 4.400 evrov. Poleg teh pa bodo zgradili še 32 vrstnih hiš. Polovica jih bo imela površino 110 kvadratnih metrov, druga polovica 150 kvadratnih metrov. Cena za meter teh večjih stanovanj, namenjenih predvsem stalnim prebivalcem Kopra, se bo vrtela med 3.600 in 4000 evri. Polovica vrstnih hiš je že prodanih, nam je zatrdil Mitja Petrič iz Grafista. Grafist samo v Kopru gradi ali pa bo v dveh letih začel graditi približno 570 stanovanj za trg. Med Levjim gradom in Luko Koper je podjetje Dom Navtika decembra lani zgradilo stolpič s 57 varovanimi stanovanji za lastnike nad 55 let. Stanovanja so velikosti med 50 in 85 kvadratnimi metri, v kleti je še 111 parkirnih mest, cena kvadratnega metra pa je bila 3500 evrov z DDV. Lastnik Doma Navtike Gašper Vinčec nam je povedal, da v Kopru zdaj nekaj let nima nobenih projektov, nekaj malega pa je sodeloval pri gradnji

v Ljubljani, kjer dosegajo nova stanovanja bistveno višje cene kot v Kopru.

NA NEKDANJEM TONCITYJU V 10 LETIH ŠE STOTINE STANOVANJ

Na južni strani Ferrarske ceste je na parceli nekdanjega Tonicityja že vsaj pol leta odprto gradbišče Soseske Nova, ki jo gradi izolsko podjetje Elta, katerega lastnik je Aco Kabanica. Elta si je zastavila načrt, da bo na približno treh hektarjih površine v desetih letih zgradila vsaj 500 stanovanj, in to v dveh večjih fazah. V prvi fazi v prvem kareju gradi štiri velike bloke z 10 vhodi in 253 stanovanji, nam je odgovoril Aco Kabanica. Prva stavba s 55 stanovanji bo zgrajena decembra 2026, ostale v 2027, obljublja koprski podjetnik iz Prad. »Stanovanj še ne prodajamo, zainteresirane kupce smo vpisali na čakalno listo, kar bo prvi kriterij za podpis kupoprodajnih pogodb. Vse ostale informacije in predstavitve celotnega procesa gradnje in vseh vprašanj o Soseski Nova bomo javnosti predstavili konec januarja 2026 ali v prvi polovici februarja,« nam je odgovoril Kabanica. Arhitekt Milan Tomac je v Soseski Nova zasnoval stanovanja velikosti od 42 do 120 kvadratnih metrov, največ pa bo takih po 70 kvadratnih metrov. Podjetnik Aco Kabanica je že pred dvema letoma trdil, da bo projekt prvega kareja vreden 68 milijonov evrov, stolpiči pa bodo segali pet nadstropij in mansardo (torej šest etaž) visoko. Med blokii bo večji park. V kleti pod sosesko bodo zgradili večje število parkirnih mest, najverjetneje v več fazah.

VČERAJŠNJEGA KOPRA JUTRI NE BO VEČ

Poleg Soseske Nova je še 2,5 hektarja zemljišča v lasti NLB, namenjenega zidavi stanovanj. Ocenjujemo, da bi tam lahko zgradili vsaj od 200 do 300 stanovanj, vendar načrtov NLB še ni v javnosti. Seveda je ob Ferrarski cesti zdaj že nekaj novejših blokov, v katerih je kakih 300 stanovanj. Če seštejemo vse, kar je bilo nedavno zgrajeno, se gradi in bo v nekaj letih zgrajeno, bo čez deset let Koper povsem drugo mesto. Predvsem pa bodo

novi stanovanjski bloki, visoki šest in tudi sedem nadstropij, skoraj povsem zakrili pogled na značilno koprsko silhueto starega mestnega jedra, ki je nekoč zrastle na otočku sredi morja. Včerajšnjega Kopra jutri ne bo več. Vprašanje je, koliko od novozgrajenih stanovanj bodo naselili stalni prebivalci mesta, koliko pa bodo stanovanja naložba, namenjena turistom, študentom in revnejšim družinam. Od tega bo odvisen tudi utrip in razvoj mesta. Omenjeni stanovanjski projekti niso edini. Pred nekaj tedni je podjetje LSP Nepremičnine od Term Čatež (Bojana Petana) kupilo hotelsko naselje Žusterna Aquapark in zanj odštelo nekaj čez 12 milijonov evrov. Lastniki podjetja so nekdanji direktorji nekaterih slovenskih podjetij: (Lesnine) Bojan Papič, (škofjeloškega Filca) Alex Luckmann in (slovenjgraškega Acrona) Samo Lampret. Hotel je v lasti Term Čatež dodobra shiral in ga je nujno treba obnoviti. Toda nekdanji odpuščeni zaposleni so prepričani, da novi lastniki nimajo namena narediti podobnega hotela, pač pa ga preurediti v apartmajsko naselje, s katerim bodo zgolj podvojili svoj večmilijonski vložek. Koprski župan nam je odgovoril, da občina nima primernih vzvodov, s katerimi bi se postavila po robu taki

BORIS ŠULIGOJ

kapitalski logiki, ki v resnici uničuje nekoč uspešna podjetja. Poleg stanovanj za trg pa za stanovanja bistveno bolje kot sosede skrbi tudi koprška občina. V preteklih letih je skupaj z Javnim stanovanjskim skladom RS v soseski Nova Dolinska zgradila tri bloke s 166 javnimi najemnimi stanovanji. Letos je sam občinski stanovanjski sklad začel gradnjo novega (četrtga) stolpiča ob Dolinski cesti s 46 stanovanji, ki bodo dograjena poleti 2027. V soseski Nova Dolinska so zgradili 234 parkirnih mest, zdaj pa jih bodo še 69, od tega le 22 v garaži. To pomeni, da vsa stanovanja ne bodo imela na voljo dveh parkirnih mest. Občina je pri gradnji tretjega bloka prispevala zemljišče in komunalni prispevek, Javni stanovanjski sklad Mestne občine Koper je namenil dodatnih 4,7 milijona, ministrstvo za okolje in prostor je dodalo 4,7 milijona evrov nepovratnih sredstev. Za četrti blok je občina spet prispevala zemljišče in komunalni prispevek, gradnjo pa bo financiral v celoti Javni stanovanjski sklad MO Koper - 8,5 milijona evrov. Občina Koper je (bo) uspela v nekaj letih z državno pomočjo zagotoviti 212 javnih najemnih stanovanj, poleg tega jih je še sedem obnovila.

TUDI V IZOLI VELIKO NOVIH STANOVANJ

Največji izolski stanovanjski projekt se bo zaključil do sredine 2026. To bo soseska Rezidenca Momento ob Južni cesti v Livadah, na območju opuščenega izolskega kamnoloma, ki je geološka posebnost. V tleh je edinstvena apnenčasta kamnina in deloma celo rdeča (istrska) zemlja (zaradi vsebnosti boksita). Zaradi posebnega geološkega otoka so imeli gradbinci veliko težav s kopanjem kletnih etaž za garažo. Rezidenca Momento Izola so ustanovili štirje partnerji: Ante Guberac (Grafist), Dimitrij Vivoda (Vivoda), Vlado Gavran in Mitja Petrič. Odkupili so projekt, ki se je zapletel pred več kot štirimi leti, ker so tedanjemu županu očitali netransparentno prodajo ruskemu poslovnežu Kopileviču. Po besedah Dimitrija Vivode so zgradili 170 stanovanj v arhitekturno

zelo zanimivem slogu, saj so zasnovali 23 nižjih blokov (od dvo- do štirinadstropnih) na površini 16.000 kva- dratnih metrov. Pustili so dovolj prostora za zelenje, med majhnimi bloki je več potk in uličic - kot nekakšno manjše mestno jedro. Pod bloki je 350 parkirnih mest, iz garaže pa v vsak blok vodi posebno dvigalo. Ker je teren nekoliko dvignjen, je že iz nižjih nadstropij videti izolsko mestno jedro. Le še sedem stanovanj ni pro- danih. Kvadratni meter znaša v povprečju 4360 evrov, stanovanja pa bodo dograjena do sredine 2026. Gre v glavnem za večja stanovanja (med 60 in 120 kvadratni- mi metri), zato je kar 75 odstotkov vseh stanovanj pro- danih domačinom. Vívoda je ocenil, da je projekt vreden 60 milijonov evrov. Prepričan je, da so cene povsem pri- merne, sicer ne bi še pred dograditvijo prodali skoraj vseh stanovanj.

Poleg teh je izolska občina letos prenovila 10 starih praznih stanovanj, ki jih bo oddala mladim družinam v začetku 2026. Z njimi želi pomagati tistim, ki si ne more- jo privoščiti nakupa ali tržne najemnine. Objavili so nov pravilnik, ki bo določal pogoje upravičencev do teh stanovanj. Za mlade družine velja starostna meja od 18 do 40 let, mlada družina šteje tudi starša z otrokom, mora pa dokazati, da vsaj 15 let stalno biva v Izoli. Najemnina bo nižja od tržne, najem takega stanovanja bo omejen na določeno število let. Prihodnje leto nameravajo mla- dim na podoben način nameniti še šest takih stanovanj. Občina Izola je v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja za gradnjo novega bloka v Livadah s 34 stanovanji. Kdaj naj bi ga začeli graditi, pa v izolski občini še niso mogli povedati. Za stanovanja in njihovo vzdrževa- nje je v letošnjem in prihodnjem letu predvidenih 1,2 mi- lijona evrov. Izola sicer ne ponuja dovolj najemnih stanovanj, skuša pa dokazati, da obstaja način, s katerim bi pomagala svojim prebivalcem ali iskanemu kadru.

PIRANSKA OBČINA SE S STANOVANJI NE MORE POHVALITI, GRADI PA NOVO IGRALNICO

Zakaj se mladi selijo iz piranske občine in ima občina negativno rast prebivalstva, postane jasno, ko primer- jamo dinamiko gradnje in cene stanovanj v sosednjih dveh občinah. V piranski občini večje gradnje stano- vanj ni. Ni opazne gradnje najemnih stanovanj, le spo- radično se v manjših enotah in pozidavah gradijo hiše ali apartmaji za trg, ki pa dosegajo vrtooglave cene (po- dobne tistim iz centra Ljubljane). Iz kabineta župana Andreja Korenike niso v zaprosenem roku odgovorili, koliko najemnih stanovanj so zagotovili in oddali letos in jih bodo naslednje leto, in to navkljub dejstvu, da Obči-

na Piran sprejema dvakrat višji občinski proračun kot izolska in višjega, kot ima dvakrat večja novogoriška občina.

Občina Piran se hvali, da bo v naslednjem letu za naložbe na- menila kar 37 milijonov evrov, seveda se bo dodatno zadolžila še za deset milijonov evrov in postala druga najbolj zadolžena slovenska občina. Od vseh teh naložb bo le drobiž namenjen stanovanjem za mlade družine ali kadre, ki bi pomagali občini pri razvoju lokalne skupnosti. Včasih je bila piranska občina ena od osmih najbolj razvitih v državi, zdaj je na 160. mestu (celo Izola je na 53. mestu).

Grafist trenutno prenavlja go- stinski objekt Ljubljana sredi Portoroža. Ante Guberac je povedal, da ga bodo v povsem istih gabaritih obnovili podob- no lično, kot jim je to uspelo s sosednjim Lidom Portorož, s podobno arhitekturo, ki jo je zasnoval Zdenko Nemec, le da gre za približno tretjino večji objekt. Guberac obljublja, da v njem ne bo več kičaste prodaje spominkov niti druge za center Portoroža neprimerne dejavno- sti. Neuradno smo izvedeli, da bo v sredini objekta kakih 900 kvadratnih metrov namenjenih portoroški igralnici (ki se bo oči- tno selila s sedanje lokacije pri Metropolu). Na strani ob cesti bodo trgovine, na strani ob Trgu Prekomorskih brigad bo restavracija, ob morju in obalni promenadi pa bosta slaščičar- na in bar.

Grafist je pridobil od družbe D.S.U. tudi zemljišče v Fiesi, kjer bo lahko zgradil pet objektov, v njih pa 5 apartmajev. Seveda gre za dražje namestitve ali po-

čitniška stanovanja s pogledom na jezero in morje, ki si jih bodo lahko privoščili premož- nejši kupci.

Štiri obmorske občine so pred resnimi ra- zvojnimi izzivi, v katerih razvoj narekuje lo- gika kapitala. Včasih je veljalo, da je razvoj teh krajev odvisen od uspešnih kadrov, de- lovnih ljudi in prodornega gospodarstva, danes prevladuje dvorezna nepremičnin- ska logika. Dvorezna zato, ker iz lokalnega prostora postopoma izrinja domačine in gospodarsko dejavnost, prostor pa zaseda- jo predvsem občasno zasedena stanova- nja, namenjena preživetju prostega časa premožnejših ljudi. V Piranu je včasih živelo 5000 stalnih prebivalcev, zdaj jih samo še približno ena četrтина. Občini Piran očitno ne pomaga veliko, da lahko tako drago pro- daja parcele, saj vlaganja v počitniška sta- novanja očitno ne prinašajo razvoja. Iz Pi- rana in Portoroža sta se že zdavnaj preselili bančni poslovalnici in cela vrsta trgovin ter dejavnosti. Ni več Droge Portorož, ni Splo- šne plovbe, ni več dobičkov nadvse donosne igralnice. V sosednjih občinah pa ni še veliko več drugih podjetij, ki so razvijala obmorske kraje. Zaradi vse večjega povpraševanja po stanovanjih v precej omejenem prostoru, je v slovenski Istri zdaj čutiti pravo gradbeno evforijo, nekakšno strateško zasedanje dra- gocenega prostora. Morda najbolj izrazit primer dragocenosti prostora je Grafistova ponudba koprski občini, da ji zgradi tribune na nogometnem stadionu in celo vrtec, če mu v zameno dovoli zgraditi hotel ob stadi- onu. Županu Alešu Bržanu se zdi to never- jetno visoka cena za »običajno« zemljišče za kapitalsko nizko dobičkonosen hotel.

Stanovanja postajajo za domačine predra- ga, zato se mladi selijo v notranjost države, v Trst, na Kras in še dlje. Plače so po vsej državi podobno visoke, stroški bivanja in življenja pa v slovenski Istri nesprijemljivo visoki. Najprej odhajajo mladi, potem pride- mo na vrsto tudi drugi. Župani nam pravijo, da nimajo vzvoda, da bi se temu uprli, ali pa preprosto ne razumejo, zakaj so ljudje naj- večji kapital lokalne skupnosti.

50 let sodobne umetnosti

OBALNE GALERIJE PIRAN V LETOŠNJEM LETU OBELEŽUJEJO 50 LET SVOJEGA DELOVANJA. POLSTOLETNO ZGODBO OSREDNJE GALERIJSKE USTANOVE NA JUŽNEM PRIMORSKEM, KI DANES POLNO ŽIVI S STATUSOM POKRAJINSKEGA MUZEJA LIKOVNE UMETNOSTI, ZAOKROŽAMO S SLIKOVITO RAZSTAVO RAZLIČNEGA DOKUMENTARNEGA GRADIVA.

Razstava zajema promocijsko, dokumentarno, knjižno in drugo arhivsko gradivo: plakate, kataloge razstav, zloženke in tiskovine. Rdeča nit predstavitve bodo arhivski plakati, ki so spremljali šte- vilne razstave domačih in tujih umetnikov od začetkov delovanja Obalnih galerij Piran do danes. Na razstavi se predstavlja pester izbor prispevkov o preteklih razstavah in dogodkih iz arhiva RTV Slovenija. Pogled v prihodnost je ena od tem razstave in zajema predstavitev projekta oglednih depojskih prostorov, ki smo ga v OGP – s podporo Občine Piran in arhitekturnih ter drugih stro- kovnjakov – predano razvijali od leta 2022 do danes. Plakati, nekdanj najbolj priljubljen medij za promocijo razstav, bodo v galeriji tudi kulisa za različne pogovore in srečanja, s kate-

rimi želimo v javnosti spodbu- diti razpravo o pomenu sodob- ne umetnosti nekoč in danes. S programom želimo obuditi spomine in deliti anekdote, ve- zane na lokalno in širše okolje. Predvsem pa si prizadevamo dati prostor sodobni umetno- sti, ki v Obalnih galerijah Piran že pol stoletja nastavlja brez- kompromisno ogledalo dru- žbi, nas ozavešča in opozarja na spremembe v sodobnem življenju, umetnosti in svetu. Pogovori bodo snemani z na- menom vzpostavitve arhiva gibljivih spominov, ki bo name- njen tako lokalni skupnosti kot tudi širši javnosti za študijske namene in proučevanje. Spremljevalni program, sreča- nja, vodstva in delavnice bodo za vse ciljne skupine brezplač- ni. Prva delavnica Kar je pisa- no, ne bo izbrisano bo v petek, 19. 12. 2025, od 16.00 do 17.30,

druga Praznični utrinek pa v ponedeljek, 29. 12. 2025, od 10.00 do 11.30. 50. obletnico Obalnih galerij Pi- ran bomo počastili z otvoritvijo razstave, ki bo v Mestni galeriji Piran v četrtek, 18. 12. 2025, ob 18. uri. Vljudno vas vabimo, da se nam pridružite pri praznič- nem druženju z umetnostjo, kjer bomo z optimizmom poz- dravili prihajajoče 2026.

T. J. / M. A. V.

Posebna zahvala za realiza- cijo projekta gre RTV Slove- nija – TV Koper - Capodistria in oblikovalcu Vojku Tomin- cu. Uresničitev projekta omogočajo Ministrstvo za kulturo Republike Sloveni- je, Mestna občina Koper in naša ustanoviteljica Občina Piran, ki se ji ob tej prilož- nosti najlepše zahvaljujemo.

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

Pomen lokalnega ostaja, ne glede na to, da je svet globalen

»Rezultati ankete o volilnih preferencah, ki smo jo opravili za Obalo plus, me niso presenetili. Presenetilo me je samo naročilo,« pravi Janja Božič Marolt, ustanoviteljica Inštituta za raziskovanje trga in medijev Mediana.

O rezultatih javnomnenjske raziskave v Kopru, Izoli in Piranu o tem, koga bi volili na lokalnih in parlamentarnih volitvah, ki smo jo novembra naročili in objavili v Obali plus, smo se pogovorili z Janjo Božič Marolt, ustanoviteljico Inštituta za raziskovanje trga in medijev Mediana. Omenjen inštitut je namreč izvedel raziskavo, ki je v našem okolju dvignila precej prahu. Med rezultati predvolilne ankete je najbolj odmevala izjemno uspešna uvrstitev Borisa Popoviča tako v Izoli kot v Kopru. Medtem ko je pri izraženi izbiri za državni zbor Istra tradicionalno potrdila svojo naklonjenost levemu političnemu polu, se je predvsem v Kopru SDS nevarno približal prvouvrščenemu Gibanju Svoboda. »Presenetilo me je predvsem to, da si Obala plus privoščiti investirati v javnomnenjsko raziskavo o volilnih preferencah na lokalnem nivoju, s čimer je izkazala spoštovanje do svojih bralcev, sledilcev in občanov istrskih občin. Znano dejstvo je, da se ljudje bolj identificirajo z odločitvami v njihovem bližnjem okolju kot s tistim, kar se dogaja na bolj oddaljeni državni ravni. Pomen lokalnega ostaja, ne glede na to, da je svet globalen,« je dejala Janja Božič Marolt, ustanoviteljica Mediane.

POPOVIČ PREPOZNAVEN V ISTRSKEM PROSTORU

»Rezultati pa me niso nič presenetili, saj jih vselej vzamemo takšne, kot so, pri čemer je treba poudariti, da so ti vselej odraz trenutnega stanja. To ni nikakršna napoved! Ob tem bi še pojasnila, da je kandidate za župane in kandidatne liste za občinski svet ter stranke za državni zbor, ki smo jih v raziskavi preverjali, predlagal naročnik,« je navedla. To, da je denimo Boris Popovič slavil v Izoli, v Kopru pa je njegova stranka dobila največ glasov v občinskem svetu, medtem ko bi se

pri volitvah za župana uvrstila tik za aktualnim koprskim županom Alešem Bržanom, je po njenem tudi posledica njegove prepoznavnosti v homogenem istrskem prostoru. Popovič je bil dolgoletni župan Kopra, nedavno pa je napovedal kandidaturo v Izoli (kjer je njegova lista preko tedanjega župana Tomislava Klokočovnika v preteklosti že zavadala, četudi sta se po volitvah politično razšla). »Če pogledamo rezultate za Izolo, se izkaže, da je občina po mnenju skoraj 28 odstotkov vprašanih nazadovala, skoraj 60 odstotkov pa jih je menilo, da je ostala na enakem kot v zadnjih štirih letih. Prav tako jih večina ocenjuje delo trenutnega župana kot neuspešno oziroma niti uspešno niti neuspešno. To je zagotovo šlo v prid drugemu kandidatu, s tem da ne moremo zanikati, da je največ podpore požel prav Popovič, medtem ko je drugouvrščen kandidat za župana daleč za njim,« je razložila Božič Marolt.

Po besedah sogovornice se prej omenjen pomen lokalne politike za ljudi kaže predvsem v tem, da so v vseh treh občinah na prvem mestu lokalne liste in ne stranke, ki prevladujejo na državni ravni. V Kopru se je takoj za vodilnima lokalnima listama (Koper je naš in Lista Aleša Bržana) uvrstilo vladajoče Gibanje Svoboda (GS), enako je v Izoli (na prvem mestu za občinski svet sta bili Izola je naša ter

»SE MOČNO OPRAVIČUJEM, MEDIANA NI NIČESAR NAPOVEDALA! MI NISMO V NOBENEM MEDIJU NAPOVEDALI IZIDOV [REFERENDUMA O POMOČI PRI PROSTOVOLJNEM KONČANJU ŽIVLJENJA, OP. P.], PAČ PA SMO OBJAVILI TRENUTNO JAVNO MNENJE. PRI TEM SMO BILI ZELO USPEŠNI, NIČESAR NISMO ZGREŠILI!« JE POUDARILA SOGOVORNICA.

Mef in Izolani), v Piranu pa so se na drugo mesto, sicer s precejšnjim zaostankom za listo trenutnega župana Andreja Korenike, uvrstili Socialni demokrati (SD), GS pa je prav tako na tretjem mestu.

ISTRA TRADICIONALNO LEVA, A KAKO DOLGO ŠE?

»Piranska SD ima v Piranu več podpore kot stranka SD na državni ravni. Pri vprašanju glede izbora za parlament pa imajo stranke v vseh treh istrskih občinah enako sosledje - GS, Slovenska demokratska stranka (SDS) in SD. Pri naših javnomnenjskih raziskavah, ki jih izvajamo za naročnike na državni ravni, pa je od zadnjih volitev naprej SDS vodilna stranka,« je povedala predsednica uprave Mediane. To je v določeni meri potrdil tudi novembrski referendum o zakonu o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja.

Kot je dodala, je to, da so v Istri bolj naklonjeni levemu političnemu bloku, posebnost, ki je zgodovinsko pogojena. V ta prostor, ki se je v povojnem obdobju hitro razvijal zaradi bližine morja in zahodne meje, so se množično priseljevali ljudje, ki so tvorili predvsem nov delavski razred. »Na osnovi naših referenc pri izvajanju javnomnenjskih raziskav in vzporednih volitev smo pred leti sodelovali tudi na Hrvaškem z Jutarnjim listom in Globusom. Izkazalo se je, da je hrvaška Istra še izraziteje naklonjena politični levici. Na drugi strani pa je bila Dal-

macija desna. To, da je neko območje izrazito politično nagnjeno v eno smer, ni slovenska posebnost. Vprašanje je tudi, koliko časa bo to trajalo, kdo bo znal nagovoriti prezrte in zapostavljene,« je omenila. Kot je izpostavila, se določeni premiki že poznajo, saj sta v Kopru, v skladu z volilno anketo, GS in SDS skorajda izenačena.

NE GRE ZA NAPOVEDI, AMPAK MERITVE STANJA

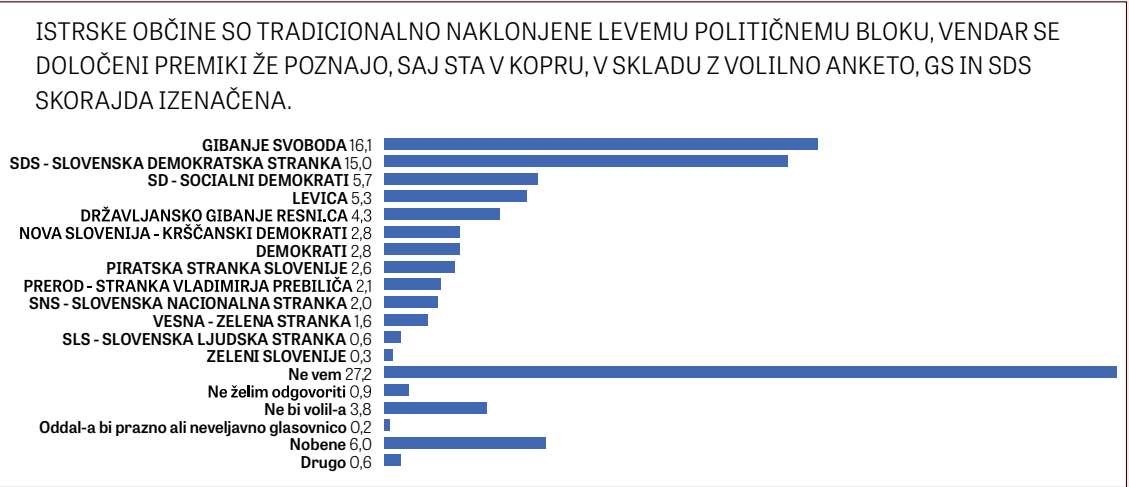
Javnomnenjske agencije so sicer na novembrskem referendumu močno zgrešile pri napovedi rezultata - napovedovale so 60-odstotno podporo zakonu, medtem ko so volivci nato s 53,5-odstotno podporo izglasovali zavrnitev. Zaradi tega so bili izvajalci javnomnenjskih raziskav deležni mnogih kritik, češ da uporabljajo napakno metodologijo ter da celo delujejo neprofesionalno. »Se močno opravičujem, Mediana ni ničesar napovedala! Mi nismo v nobenem mediju napovedali izidov, pač pa smo objavili trenutno javno mnenje. Pri tem smo bili zelo uspešni, ničesar nismo zgrešili!« je poudarila Božič Marolt.

Za kaj namreč gre? »Javno mnenje v celotni volilni populaciji je ob našem merjenju izkazalo več podpornikov kot nasprotnikov zakona. Nismo pa objavili napovedi udeležbe referendumu, četudi smo 14 dni prej na RTV Slovenija objavili, da bo udeležba 36-odstotna, sedem dni prej pa v Delu, da bo 39-odstotna. V Delu je bilo tudi objavljeno, da se je v javnem mnenju znižala podpora zakonu za 10 odstotnih točk v primerjavi s predhodnim merjenjem. Nikjer pa nismo objavili napovedi, kar bi pomenilo, da bi upoštevali le tiste, ki so napovedali udeležbo na referendumu. Tega nismo naredili, ker se je doslej vselej izkazalo, da so tovrstne napovedi preveč tvegane - anketiranci namreč v večji meri odgovarjajo, da se bodo udeležili referendumu, kot se jih potem

v resnici udeleži,« je pojasnila. Hkrati je še poudarila, da za Slovenijo na osnovi dosedanjih izkušenj velja, da se v zadnjih treh dneh od 25 do 30 odstotkov volivcev še vedno odloča o tem, kako bodo glasovali. Čeprav je v primeru zadnjega referendumu šlo za globoko intimno vprašanje, je bila kampanja tudi prepoznavno politično obarvana in rezultat ne gre v prid vladajoči koaliciji. »Referendumska kampanja s strani nasprotnikov zakona je bila po mojem mnenju neetična, saj je temeljila na zastraševanju. Kljub temu pa bi se morale vladne stranke zamisliti nad rezultatom, ki je bil tudi znak nezadovoljstva z njihovim delom. Ima pa vlada v rokah zelo močno orodje, ki ga je tudi že izkoristila, tako imenovane predvolilne bombončke. Številni v javni upravi zagotovo ne bodo pozabili obvezne božičnice, prav tako je za marsikoga zelo pomembno, da je zakonodaja, ki ureja dolgotrajno oskrbo, začela polno delovati,« je prepričana.

»To, da je neko območje izrazito politično nagnjeno v eno smer, ni slovenska posebnost. Vprašanje je tudi, koliko časa bo to trajalo, kdo bo znal nagovoriti prezrte in zapostavljene.«

Le attività' della CAN costiera e del deputato Felice Ziza

€

MODIFICHE ALLA LEGGE SULLA RTV: IL DEPUTATO ZIZA RIFORMA DI PORTATA STORICA PER I PROGRAMMI ITALIANI

È approdata in parlamento la modifica della legge sulla RTV nazionale. Tra gli articoli cambiati anche quelli sul finanziamento statale dei programmi per le Comunità nazionali italiana ed ungherese, nonché della produzione musicale che diventa di carattere pubblico e non più commerciale. I deputati Felice Ziza e Ferenc Horvath, in collaborazione con le rispettive CAN, hanno ottenuto un importante emendamento alle norme sul finanziamento dal bilancio statale. "Il governo si è preso l'incarico di coprire con i propri mezzi le necessità delle emittenti minoritarie nella misura del 10 % del canone

complessivo, rendicontato l'anno precedente, specificando chiaramente che sono finalizzati a questo scopo, quindi non dirottabili su altre voci generiche della RTV nazionale. Inoltre abbiamo ottenuto che mezzi aggiuntivi giungano a Capodistria dal canone radiotelevisivo" ha rilevato il deputato Ziza. "Siamo riusciti a intervenire ancora sulle disposizioni che parlavano del compito delle emittenti delle Comunità nazionali, che si volevano relegate ad occuparsi soltanto di tematiche strettamente loro legate. Si sarebbe giunti a ridimensionare il ruolo di Radio e Tv Capodistria, ma

fortunatamente la formulazione infelice, che io ho definito una ghettizzazione, è stata cancellata. Siamo di fronte ad un cambiamento che definirei storico. Dopo 30 anni siamo

riusciti finalmente ad inserire nella legge quadro una norma che porta stabilità e sicurezza nei finanziamenti delle nostre emittenti" ha rilevato con soddisfazione Ziza.

PALAZZO TARSIA: NEL DIALOGO CON IL GOVERNO IL DEPUTATO E LA CAN COSTIERA RESTANO I FINANZIAMENTI PER LA RISTRUTTURAZIONE

I mezzi per il rifacimento di Palazzo Tarsia, splendido edificio del centro storico capodistriano, sede della CAN Costiera, saranno a disposizione nel 2026. I finanziamenti a cui non era stato possibile attingere

nell'anno che si sta chiudendo per problemi burocratici, restano a disposizione per il 2026 e gli anni successivi e, quindi, non vengono persi come si temeva. "Proprio per questo motivo dal governo abbiamo

ottenuto ulteriori sovvenzioni, aggiuntive per gli interventi di recupero che potranno essere pianificati tutti il prossimo anno. Ora la CAN Costiera dovrà modificare i documenti sugli investimenti, calibrati pri-

ma sul prossimo quadriennio. Direi che sia anche questo un grande obiettivo raggiunto congiuntamente" ha concluso Ziza.

CAN COSTIERA: BILINGUISMO E SERIE DI INIZIATIVE IN CAMPO CULTURALE

Con la disamina alla seduta della CAN Costiera, il nuovo decreto sul bilinguismo ha completato il suo iter nelle Comunità autogestite della nazionalità italiana. Dalla riunione è emerso unanime appoggio ad un documento complesso, stilato per oltre quattro anni con gli esperti dei Comuni costieri. Come rilevato dal presidente,

Alberto Scheriani, si tratta di un compromesso, come tutti gli atti politici. Importante che venga approvato quanto prima anche dai Consigli municipali e in testo unico, quindi senza aggiunte, che invalidino tutto lo sforzo fatto fin qui. La collaborazione con i sindaci ed i loro consulenti legali è stata esemplare e preziosi

sono stati anche i suggerimenti dell'Ispettore capo intercomunale, Ivan Koljesnikov, il cui ufficio sarà chiamato a vigilare sulle nuove norme del bilinguismo. Avrà poi il compito di presentare un rapporto annuale specifico soltanto su questa tematica. Scopo del decreto- è stato rilevato- è richiamare l'attenzione sull'uso

corretto della lingua italiana, sulle insegne, la modulistica e i procedimenti bilingui. Il capitolo delle sanzioni, ovviamente rinnovato e adeguato ai giorni nostri, sarà usato il meno possibile, sempre dopo un primo ammonimento e soltanto con i recidivi.

SERATA LETTERARIA INCENTRATA SUI TRADUTTOR

La CAN Costiera, in collaborazione con la casa editrice Beletrina, ha organizzato un incontro letterario con il traduttore Vasja Bratina per approfondire il tema della traduzione, le sue sfide e la sua funzione nel dialogo tra culture. In occasione dell'uscita della nuova traduzione in sloveno di "Elias Portolu", a Palazzo Gravisi Buttorai di Capodistria si è svolto un interessante dibattito sull'importanza dell'opera dell'autrice vincitrice del Premio Nobel, e sul valore della sua recente edizione slovena pubblicata da Beletrina. A dialogare con il traduttore Vasja Bratina, grazie al quale il pubblico sloveno ha potuto conoscere le opere di importanti autori italiani, tra i quali Umberto Eco, Claudio Magris e Natalia Ginzburg, è stata la giornalista Martina Vocci. Bratina ha condiviso con il pubblico il suo percorso professionale, che dall'ingegneria, passando per la psicologia e la psicoterapia, lo ha condotto infine alla traduzione. Secondo Bratina, il ruolo del traduttore è quello di mettere in contatto culture diverse, per far conoscere, al lettore d'arrivo, usi e costumi altrui. La conoscenza dell'altro, ha ricordato, è uno degli strumenti più efficaci per superare stereotipi e pregiudizi, poiché ciò che non si conosce

può generare diffidenza e ostilità. Bratina ha illustrato anche il percorso che lo ha portato a conoscere Grazia Deledda, la sua vita, le sue opere, ma anche la Sardegna, con tutte le sue peculiarità. A colpirlo in

modo particolare è stata la sorprendente maturità della scrittrice, capace fin da giovane di cogliere le profondità dell'animo umano. I temi affrontati da Deledda, universali e senza tempo, continuano infatti a parlare a lettori di ogni epoca e latitudine.

ZELIG A PORTOROSE

La comicità italiana è sbarcata a Portorose. Zelig, lo storico laboratorio di cabaret e fucina di talenti, ha portato in regione con il coordinamento della CAN Costiera, una serata all'insegna di sketch, improvvisazioni e nuove voci della stand-up. La serata ha riunito alcuni volti noti del panorama comico insieme a performer emergenti, mantenendo lo spirito tipico di Zelig: ritmo serrato, format leggero e una comicità capace di spaziare dall'osservazione quotidiana alle parodie più surreali. La platea del centro congressi di Portorose si è presto scaldata grazie a monolog-

hi che mettevano al centro i piccoli incidenti linguistici tra italiani e sloveni, il turismo estivo e le manie da vacanza che uniscono i due Paesi molto più di quanto sembrerebbe. L'iniziativa è parte di una collaborazione culturale più ampia tra realtà italiane e slovene, con l'obiettivo di portare spettacoli nel piranese. Per Zelig, si tratta

di un passo ulteriore nella sua vocazione internazionale, dopo serate speciali già organizzate in località europee frequentate dal pubblico italiano. Gli organizzatori hanno annunciato l'intenzione di replicare l'appuntamento quanto prima, trasformando Portorose in una tappa fissa delle tournée estive dei comici di Zelig.

GIORNATA DELLE PORTE APERTE

Grande interesse, tanti sorrisi, ma in fondo in fondo anche un po' di preoccupazione. È stato possibile cogliere questi sentimenti alla Giornata delle porte aperte alla Scuola media Pietro Coppo. I ragazzi che stanno completando le scuole elementari del capodistriano e del buiese hanno occupato in ogni ordine di posti la sala riunioni dell'istituto. Alcuni hanno già deciso che la scuola isolana sarà la loro nuova seconda casa, ma devono ancora scegliere l'indirizzo. Ad aiutarli ci hanno pensato durante il loro primo approccio. Il preside, Alberto Scheriani, i suoi docenti e gli allievi degli ultimi anni. "Ci teniamo a dire che la nostra scuola è l'unica tecnico- professionale in italiano in Slovenia. I programmi che offriamo e che vanno per la maggiore sono quello per educatore, ultimo nato nella nostra

istituzione, ma anche quello per tecnico in economia. Qui le iscrizioni sono soddisfacenti di anno in anno. Sono poi molto seguiti i corsi professionali per automeccanico, gastronomo e informatico. Registriamo un forte aumento delle iscrizioni. Un paio d'anni fa contavamo 85 alunni, mentre l'ultima statistica ne indica 145, con possibilità di ulteriori aumenti. Ci facilita le cose anche l'andamento demografico delle ultime generazioni, con più ra-

gazzi che stanno per essere licenziati dalle scuole elementari. La nostra Giornata delle porte aperte accoglie con soddisfazione anche ragazzi e ragazze da Buie, Umago e Cittanova. Abbiamo fatto comprendere loro con dei laboratori cosa li attende se decideranno di iscriversi. Oltre ai programmi scolastici offriamo loro tante altre possibilità di formazione, con stage all'estero, scambi con altre scuole, senza dimenticare lo sport e le altre attività collaterali" ha spiegato il preside Scheriani.

SCUOLA MEDIA PIETRO COPPO: DAGLI ARCHIVI LA STORIA DELL'ISTITUTO - PORTE APERTE PER IL FUTUR

Agli inizi del mese a Palazzo Manzioli è stata proposta una mostra dal tema "Artieri e merlettaie, tra apprendisti e pizzi, la storia della scuola Coppo dal 1907 al 1984". L'esposizione, ideata da Valentina Petaros Jeromela, è il risultato di un approfondito lavoro di ricerca condotto negli ultimi anni su materiali d'archivio provenienti da Capodistria e Vienna. Filologa e archivista, studiosa di codici danteschi e antiche scritture, Petaros Jeromela ha accolto nel 2018/19 l'invito del preside Alberto Scheriani a riportare alla luce l'eredità culturale legata a Pietro Coppo, geografo e cartografo, di cui la scuola porta il nome. Il percorso espositivo mette in risalto il valore della tradizione artigiana custodita e tramandata dall'istituto isolano, che per decenni ha formato generazioni di allievi destinati ai mestieri delle botteghe locali. Una storia in cui manualità e sapere tecnico si intrecciano, con particolare attenzione alla produzione del merletto a punto in aria di tradizione veneziana, documentata a Isola già dal 1850. Filologa e archivista, la Petaros Jeromela ha risposto nel 2018 l'invito del preside Alberto Scheriani a riportare alla luce l'eredità culturale legata a Pietro Coppo, geografo e cartografo cui

l'odierna Scuola Media professionale è intitolata. Il percorso espositivo mette in risalto il valore della tradizione artigiana custodita e tramandata dall'istituto isolano, che per decenni ha formato generazioni di allievi destinati ai mestieri delle botteghe locali. Attraver-

so faldoni, registri e materiali didattici, la mostra ripercorre 125 anni di storia della scuola, evidenziando un percorso formativo interamente in lingua italiana. L'ex studentessa della Coppo, Petaros Jeromela ha dedicato il lavoro alla memoria sua preside di allora, Lilia Peterzol, recentemente scomparsa, che ne incoraggiò la passione per la ricerca archivistica.

Gostilna Strunjan – avtokamp, kjer sta doma avtentičnost in osebn pristop €

Kjer se domačnost poveže z okusnimi preprostimi jedmi

Gostilna Strunjan, v neposredni bližini solin in avtokampa ter ob priljubljeni rekreacijski poti Parenzana, ki povezuje Portorož in Strunjan, nudi obiskovalcem sproščeno vzdušje, sveže mesne in morske jedi in tipično vaško gostinsko izkušnjo. Krajevni prebivalci jo poznajo že dolgo in ji preprosto pravijo »pri Tubiju«, turisti pa jo pogosto odkrijejo po naključju in se nato vračajo, ker jih očara prav tisto, česar sodobnim restavracijam pogosto manjka - iskrena domačnost in avtentičnost. Gre za tipično domačo gostilno z dolgoletno tradicijo, ki jo že 15 let vodi družina Mozgan. Tomi in Mirjana ter njuna otroka, ki sta postopoma postala del ekipe, dajejo gostilni sproščen značaj. Prav zaradi

občutka domačnosti se obiskovalci v gostilno pogosto vračajo. Ob našem obisku smo v notranjem prostoru srečali tudi zaključeno družbo. Tomi pove, da lahko brez težav sprejmejo skupine do približno 30 oseb, kar je priročno za manjša praznovanja, obletnice, družinska kosila ali poslovna srečanja.

PREPROSTO IN OKUSNO

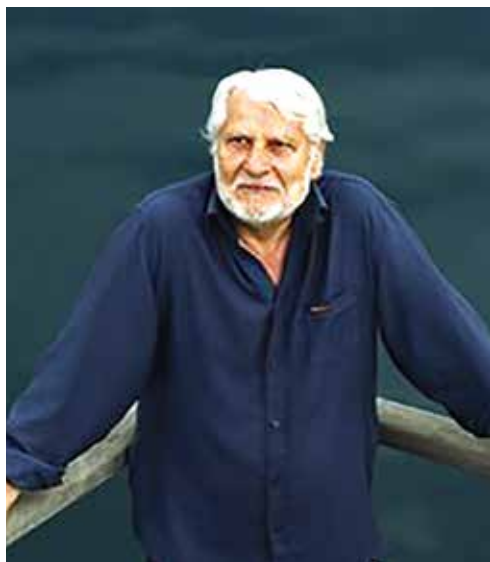
Ponudba temelji na svežih lokalnih sestavinah, predvsem na mesnih in ribjih jedeh, ki jih pripravijo preprosto in tradicionalno, ob tem pa ponudijo tudi skrbno izbrana lokalna vina. Od 10. ure dalje nudijo tudi malice, ki so med domačini dobro obiskane. Med priljubljenimi jedmi so meso na

žaru, po naročilu tudi črepnja, pa tudi škampi, kalamari in jedi z istrskimi tartufi.

Gostilna Strunjan je prostor, ki diha z okoljem, kjer so krožniki polni, okusi prijetno domači in kjer bo kdo od domačih pred vrati vedno pozdravil znanca. Prav ta preprostost z zanesljivo kakovostjo hrane jo postavlja med tista obmorska gostišča, ki ohranjajo tradicijo kraja.

Kolektiv Gostilne Strunjan želi vsem gostom vesele božične praznike in srečno novo leto 2026!

Izjave leta 2025

BORIS CAVAZZA, IGRALEC

V koprskem gledališču sem se na povabilo neumorne in neustrašne Katje Pegan zaposlil 2001, nekaj let pred upokojitvijo, a sem z gledališčem sodeloval še mnoga leta po upokojitvi. Naveličal sem se profsorske službe na AGRFT in sprejel Katjino povabilo. Pomagal sem pri repertoarju, režiral in igral. Poleg mene je bil tam zaposlen še Vojko Belšak, s katerim sva igrala v Ionescovih Instrukcijah, s predstavo smo gostovali tudi v Franciji. V Kopru sem naredil osem režij in osem vlog. Zelo mi je pri srcu predstava Naključna smrt nekega terorista (Dario Fo) z Gašperjem Tičem v glavni vlogi.

Marij Čuk je v utemeljitvi za nagrado Tantradruj napisal: "Cavazzova igralska enkratnost in karizma sta bili odločilnega pomena, da je danes koprsko gledališče obmorski biser. Na obali je bilo treba zag-nati teatrsko kolesje, izobraziti občinstvo, ga pritegniti v gledališče, treba je bilo izbrati tudi primeren repertoar, pri čemer so bile Cavazzove izkušnje nepogrešljiv dejavnik."

JANKO PETROVEC, PREVAJALEC, IGRALEC, NOVINAR, ODGOVORNI UREDNIK REGIONALNEGA PROGRAMA RADIA KOPER

Dobro novinarstvo danes je informiranje, v katerem ti kot novinar sebe ponudiš kot DJ-a informacij za človeka, ki te spremlja. Mora ti zaupati do te mere, da je tvoja prebirkar o tem, kaj je pomembno, pomembno

tudi zanj. Če bomo tako razmišljali, potem se za usodo tega poklica ni bati. Nikoli se nisem vprašal, zakaj plačujem davke za šolstvo, čeprav nimam otrok. To se mi zdi prav. Zdi se mi prav, da če več zaslužim, plačam višje davke. Sem socialno misleč človek, verjamem v socialni korektiv države, je pa treba to brati tako, da se tega ne bo izkoriščalo. Država mora ves čas loviti korektive; v idealnem branju demokracije bi izmenjava različnih idejnih možnosti morala poskrbeti za to, da v trenutku, ko socialni mehanizmi države popustijo, demokratične volitve pripeljejo na oblast ljudi, ki bodo te mehanizme znova okrepili, če je v družbi potreba po tem.

ANA KUČAN, STUDIO AKKA, IN UROŠ RUSTJA, VOID ARHITEKTURA.

Ana: Natečaj za novo pokopališče (v Ankaranu, op. a.) je bila priložnost, da preizkusimo sami sebe. Program je bil zahteven, omejitve lokacije so bile strmina, fliš, ki je zdrsljiv, meje območja obdelave, obenem pa je ponujala prekrasen razgled. K sode-

lovanju smo povabili arhitekta in skupaj z njimi nadgradili in razvili osnovno zamisel, kako organizirati prostor na strmini ... Vsekakor smo želeli zasnovati pokopališče, ki bo preseglo že znano.

Občina je spoštovala odločitev natečajne komisije, se z njo poistovetila in projekt izpeljala. To je bil zadnji projekt občinske infrastrukture. Težave pa so gradnjo spremljale od vsega začetka, gradbena kriza zaradi covida, povečana cena gradnje, zato zamik začetka za leto dni. Občina je vztrajala, ne mislim samo na vodstvo, temveč tudi na krajane. Zagotovo pa je g. Strmčnik prvi župan, ki nam je poslal zahvalno pismo za sodelovanje.

Uroš: Osnovna premisa (urbanizma na obali, op. a.) je zgrešena, in to je: urbanizem naj omogoča in ne določa. To je neoliberalna logika, ki jo je posvojila urbanistična stroka. Urbanizem seveda mora določati. Določa prostorske odnose, s katerimi ščiti šibkejšega v prostoru.

Vso zgodovino je urbanizem določal na primer regulacijske linije, naklon strešin in podobno in prav s tem, ko je to določal, je omogočal razvoj. Prej kot bomo ponovno spoznali te osnove, bolje bo.

Za slovensko obalo je morda rešitev, da se zelene površine, ki obdajajo mesta, pravilno zaščitijo in oblikujejo, ne pa nenadzirano pozidajo.

Ana: Saj bo čez 20 let Koper morda spet otok, ker se bo dvignila morska gladina.

ZORAN PREDIN, GLASBENIK IN PISATELJ

Svet hočem spremeniti v človeku dostojno okolje za življenje in ustvarjanje. Hočem, da umetnost, ne pa politika, oblikuje posameznika in njegove življenjske cilje. Hočem, da humor postane najvišja oblika bontona. Rad bi ostal izviren in duhovito provokativen glasbenik.

Jaz nisem bil in tudi danes nisem Praslovan. Praslovani so Slovenceljni, nekoč zagreti komunisti, potem goreči "demokrati", zdaj pa skrajni desničarji. Praslovani so volilna baza avtokratov, populistov in diktatorjev.

Objektivno je civilizacijsko nazadovanje tako očitno, da se zelo bojim za prihodnost svojih vnukin in vnukov zaradi brezobzirnega uničevanja okolja, zaradi drastično povečanega globalnega razmnoževanja nepismenih in polpismenih ignorantov, ki nasedajo avtokratskim populistom, zaradi rasističnih in verskih nestrpnostih, ki se skrivajo v obrambi "tradicionalnega" načina življenja.

IVO DANEU, KOŠARKARSKA LEGENDA

Ni nujno, da si ravno intelektualac, a v košarki, kot tudi v drugih športih, odloča glava. Ti moraš biti telesno pripravljen, biti moraš atlet, košarkarji morajo imeti višino, vse to, ampak na koncu odloča glava. Da prebereš nasprotnika in mu onemogočiš dobre poteze, izpostaviš svoje in delaš čim manj napak. Taka je teorija, no praksa je nekaj drugega.

Moj prvi klub je bil Branik. Na začetku nismo imeli tople vode, potem pa smo dobili bojler. Bil je tako majhen, da je tople vode

hitro zmanjkalo, zato smo proti koncu tekme tekmovali, kdo bo prej naredil pet osebnih napak in moral z igrišča. Prvi se je lahko tuširal, in to s toplo vodo.

Saj veste, kam gre svet. Danes se dogajajo stvari, ki si jih včasih nismo mogli predstavljati. Ukrajina, Gaza, Afrika. Nisem mogel verjeti, da ne more nihče ukrepati. Svetu vlada kapital in pohlep. Če poznaš ozadje, potem si to lahko razložiš. Ni pa prav. Luki sem rekel, igra se košarko, to znaš. In hvala bogu, da se igra. Jokić na primer, ne.

JANEZ BOGATAJ, ETNOLOG IN UMETNOSTNI ZGODOVINAR

Danes vam bodo ob omembi kolin rekli, da je to stvar preteklosti, ker se zdaj zdravo prehranjujemo. Najnovejše raziskave so pokazale, kaj pomeni pozitiven holesterol, kaj pomeni pravilno krmljen prašič in njegova mast itd. Je pa zanimivo, da je bil prašič del družine. Nikoli niso rekli, zdaj te bomo pa zaklali, razen Primorcev, ki so rekli jutri te bomo ubili, drugje so rekli, jutri boš moral pa umreti. Ko so ga zaklali, so ga položili na posteljo, zdajšnji stol za koline je mlada pogruntavščina. Stojan Kerbler je naredil presunljivo fotografijo, na kateri člani družine gledajo svojega mrliča/prašiča, ki leži v postelji. Tam so ga tudi razrezali, najprej so ga odpirali na zgornjem delu, da so pobrali drobovino in ostale mesne dele, na koncu je ostal prtlj, ki je bil njegova koža. Danes ne koljejo več pri vsaki hiši, združujejo se po vaseh, po krajih, po 20 in več domačij. Kupijo že zrejene prašiče in naredijo to kot veliko žurko in tehnološki dogodek hkrati in si potem razdelijo meso in mesne izdelke. Večkrat sem

BOJANA LESKOVAR

peljal svoje študente na koline. V slovensko Istro ali pa v Prekmurje, kjer imajo še vedno navado prašiča smoditi.

FILIP MATJAŽ, LASTNIK IN KUJAR V RESTAVRACIJI COB V PORTOROŽU, LETOS JE DOBIL LASKAV NASLOV MICHELINOVO PRIZNANJE YOUNG CHEF AWARD ZA USTVARJALNI PRISPEVEK K MODERNI SLOVENSKI KUHINJI

Ko jaz ali kolegi iščemo sodelavce, jih najprej vprašamo, ali imajo voljo do kuhanja. Ne vprašam jih, kakšne šole so naredili niti po znanju. Vprašam jih, ali imajo voljo. Tudi jaz sem tako začel. Nimam kuharske šole, začel sem iz nič. V naši kuhinji so me naučili, kar je bilo treba, potem pa je samo od tebe odvisno, ali greš naprej, raziskuješ. Ker določene stvari, ki jih delam tukaj, brez samoiniciative, brez raziskovanja, ne bi naredil nikoli.

Domačini z obale gredo jest čez mejo. To vse pove in s tem imamo problem. So pa nekatere gostilne/restavracije izjeme, tja hodim tudi jaz. Včasih, ko sem naveličan kuhanja, grem rad ven jest.

Ne maram hoditi na Hrvaško.

Ne zato, ker bi imel karkoli proti Hrvaški, ampak mislim, da je treba podpirati domačo ponudbo. Moram vedeti, kje se dobro je, tudi zato, da lahko svetujem našim gostom.

Če moram izbrati eno restavracijo, kamor pogosto hodim, ker so mi všeč preproste jedi, je to Rostelin v Piranu. Tja gremo radi z družino, z bratom, tudi z zaposlenimi. Do zdaj sem bil vedno zadovoljen. Nerad pa hodim v fine dining restavracije, ker sem pristaš druženja, enostavnosti, sproščenosti.

BORUT JERMAN, PREDSEDNIK PINE, DIPLOMIAN KULTUROLOG IN SOCIALNI ANTROPOLOG

Leta 2018, ko je bil zgrajen tunel med Izo in Koprom, je bila lokalna cesta izvzeta. Oba župana sta ponavljala, da smo cesto vrnili ljudem. Če je to res, smo si rekli, pojdimo ljudi vprašat, kaj si tam želijo. Razgrnili smo dva km papirja, na katerega je 1500 ljudi risalo vizijo tega področja. Če res želite vrniti to cesto ljudem, jih vprašajte in upoštevajte, kaj si želijo. Naredili smo analizo kot osnovo za regionalni prostorski načrt za to področje. Na ta projekt smo zelo ponosni. Še zdaj se zgodi, da nas vsaj novinarji pokličejo in vprašajo za mnenje, če so na tem področju kakšni načrti. Na vse načine se bomo borili, da tam ne bo kakšen mega hotel ali vse zabetonirano. Glavni premik je bila ugotovitev, da večina institucij, ki se ukvarjajo z razvojem, vidi ta kos obale, ki je prazen, kot nekaj za napolniti. Rekli smo, to je zaklad. Mora ostati

prazno, ker to pomeni, da je že polno s tem, kar nam manjka drugje.

LUČKA KAJFEŽ BOGATAJ, RAZISKOVALKA NA PODROČJU METEOROLOGIJE IN KLIMATOLOGIJE TER VELJA ZA ENO IZMED PIONIRK PREUČEVANJA PODNEBNIH SPREMENB V SLOVENIJI

Dve dejstvi me vedno znova presenetita. Prijetno preseneča, kako je temeljna podnebna znanost z modeli že pred desetletji napovedala dvig globalne temperature, ki ga zdaj potrjujejo meritve. Takrat so bile računalniške zmogljivosti neprimerno manjše in o kaki umetni inteligenci ni bilo ne duha ne sluha. Na žalost pa preseneča tudi ignoranca in pomanjkljiva ozaveščenost tako odločevalcev kot politikov. Ob poplavih, neurjih, požarih, vročinskih valovih še vedno poslušamo, da je vse to že od nekdaj tako ali pa gre za cikle, ki se bodo spet prevesili v normalo ... Slovenci smo razmeroma dobro seznanjeni z okoljskimi problemi, tudi s podnebnimi spremembami, a jih podcenjujemo! Žal tudi mladi. Prav mlada generacija je premalo odločna in glasna, ko gre za njihovo prihodnost. Verjetnost, da zdravimo v nepopravljive okoljske krize, se vsako leto poveča. Pred dvajsetimi leti je bila na primer možnost manj kot 5 %. Zdaj je zagotovo večja.

TILEN GENOV, BIOLOG, USTANOVITELJ MORIGENOSA, SLOVENSKEGA DRUŠTVA ZA MORSKE SESALCE, NEODVISNE IN NEPROFITNE STROKOVNE NEVLADNE ORGANIZACIJE

Zelo dober odnos imamo z lokalno skupnostjo in lokalnimi ribiči. Če gledamo

na splošno, po svetu, zelo hitro lahko pride do nezaupanja, do nesporazumov med ribiči in organizacijami, ki se ukvarjajo z varstvom narave. Toda pri nas smo od samega začetka poudarjali, da naš namen ni biti nasprotnik ribičem in da problemi niso vedno enostavno rešljivi, kot na primer, da lahko kar prepovemo ves ribolov in bodo težave rešene. Zadeve so bolj kompleksne. Delfini so doma v severnem Jadranu in je to del njihovega naravnega habitata od nekdaj. V severnem Jadranu sta bili do konca 60 let dve vrsti delfinov, velika pliskavka in navadni delfin, ki je bil od konca 70. let skoraj popolnoma iztrebljen. Deloma zaradi namenskega pobijanja, deloma zaradi pomanjkanja plave ribe, ki je njihov glavni plen, in splošne degradacije okolja. Delfini so torej tukaj doma. Kiti pa, odvisno, o katerih vrstah govorimo. Za nekatere dolgo nismo imeli podatkov in smo pač mislili, da jih ni. Danes vemo, da je v Jadranu prisotnih kar nekaj vrst kitov in delfinov. Je pa res, da v severni Jadran veliki kiti prihajajo bolj redko, ker je njihov primarni habitat Sredozemlje in južni del Jadrana, ki je globok in odprt. Severni Jadran je obrobni habitat, kamor prihajajo vsake toliko. Nekatere vrste kitov v Sredozemlju redkeje vidimo, so pa postale pogostejše, recimo kiti grbavci, zelo redka vrsta pri nas. 2009 je bil tukaj mlad samec, ki se je tu zadrževal dva meseca. Grbavci so bili zdesetkani v času kitolova v 19. in 20. stoletju. Po njegovi prepovedi si je severnoatlantska populacija grbavcev dobro opomogla in verjetno število še vedno raste. Že zaradi večjega števila občasno kakšen zaide tudi v Sredozemlje, nekateri tudi v Jadransko morje. To so bolj naključja, prišli so za viri hrane, včasih pa je z živalmi tudi kaj narobe.

OTP banka se predstavi: Tukaj smo za vas!

OTP banka, ena vodilnih bank v Sloveniji, je z več kot 900 bančnimi točkami najbolj dostopna banka pri nas. Prek fizične poslovne mreže poslovalnic, široke mreže z okoli 400 bankomati, sodelovanja s Pošto Slovenije po vsej državi in prek naprednih digitalnih bančnih storitev zagotavlja strankam širok nabor sodobnih finančnih izdelkov in storitev, tako za prebivalstvo kot za mala in srednje velika podjetja.

V OTP banki verjamemo, da bančništvo niso le številke, temveč ljudje, zato smo za naše stranke, ki so za nas tudi naši partnerji in sogovorniki, dostopni na številnih lokacijah, tudi v Izoli. Prek naše banke gre približno tretjina vseh finančnih transakcij v državi, a kljub temu ostajamo osebni in dostopni. Naša mreža poslovalnic in svetovalcev po vsej državi nam omogoča, da smo strankam resnično blizu tako fizično kot tudi z razumevanjem njihovih potreb.

KAJ LAHKO PRIČAKUJEJO STRANKE V OTP BANKI?

Svetovalci OTP banke skupaj z močnim in izkušenim prodajnim timom skrbijo za kakovostno obravnavo strank in si prizadevajo, da te porabijo čim manj časa za bančne opravke. Stranke lahko pri nas opravijo vse vrste gotovinskih poslov, z veseljem pa smo jim na voljo tudi pri izbiri kreditov, naložb, zavarovanj in drugih finančnih poslih. Pri teh so pomembni strokovnost, varnost in zaupanje, kar kot stabilna banka z mednarodnimi strokovnjaki lahko zagotavljamo. V nekaterih naših poslovalnicah so tudi prostori regionalnih skrbnikov za mala in srednje velika podjetja. Skrbniki pa svoje poslovne stranke z veseljem obiščejo tudi na drugi lokaciji po dogovoru.

KDAJ STRANKE NAJPOGOSTEJE OBIŠČEJO OTP POSLOVALNICO?

Čeprav stranke za bolj vsakdanje storitve, kot so plačila položnic in nakazila, vse bolj uporabljajo našo napredno* spletno banko Bank@Net in mobilno banko mBank@Net, se pri kompleksnejših storitvah na naše svetovalce obračajo osebno. Takrat

smo jim na razpolago z ekipo odličnih bančnih strokovnjakov.

KAJ OTP BANKA TRENUTNO PONUJA V POSLOVALNICI IZOLA?

Za naše nove stranke banke smo pripravili prav posebno ugodnost, ki velja do 28. 2. 2026. Ob sklenitvi Paketa Komplet, Paketa Ekstra, Paketa Premium ali Paketa Smart Business v poslovalnici Izola boste prejeli ekskluzivnih šest mesecev brezplačnega vodenja paketa. Tako lahko vsi, ki se odločite za nov začetek z OTP banko, uživate v celoviti bančni storitvi brez začetnih stroškov z veliko mero prilagodljivosti in podporo, ki presega običajne okvire.

Za naše nove in obstoječe zveste stranke pa smo pripravili še eno ugodnost: če nas priporočite svojim prijateljem, lahko mesečno prejmete tudi do 600 evrov nagrade. Več o promociji www.otpbanka.si/ pripelji-primorca.

ZAKAJ JE OSEBNI STIK ŠE VEDNO POMEMBEN?

Osebni stik tudi v bančništvu ostaja nepogrešljiv. Imeti bančnega svetovalca v bližini pomeni, da imate ob sebi nekoga, ki pozna vaš kraj, vaše izzive in vaše cilje. V OTP banki verjamemo, da je osebni odnos temelj dobrega bančništva. Zato smo tukaj, da vas spoznamo, vam prisluhnemo in skupaj poiščemo najboljšo pot naprej. Veselimo se vašega obiska v Izoli, na naslovu Sončno nabrežje 6, kjer vas čakamo v pred kratkim prenovljeni, bolj odprti in bolj prijazen poslovalnici.

Dobrodošli v OTP banki – tukaj smo, ker zaupanje potrebuje bližino.

www.otpbanka.si/pridruzite-se-otp-banki

*Na podlagi neodvisne raziskave podjetja E-laborat, v kateri so sodelovale spletne in mobilne banke vseh slovenskih bank in štirje fintech ponudniki, sta bili spletna in mobilna banka OTP banke uvrščeni v kategorijo Napredna digitalna banka. December 2024.

LEON MAGDALENC

NE VDAJTE SE APATIJI

Ob koncu koledarskega leta vedno nastane dilema pisati o letu, ki se izteka, ali o letu, ki prihaja. Ozi- ranje v preteklost se v teh krajih skoraj po pravilu konča slabo. Ali smo kritični in iščemo napake ali pa smo še bolj radikalni in sekamo glave. Tisto simbolno giljotiranje Titove glave v Velenju ni le dogodek leta, temveč simptom samostojne Slovenije. Slovenija od osamosvojitve naprej ne ve, kaj naj počne s svojo zgodovino. Ali naj jo izbriše ali revidira ali pa pusti pri miru. To slednje zaradi političnih apetitov ni prišlo v poštev. Vsaka politična opcija je rada obračunavala s preteklostjo. V bistvu je na tem gradila svoj pro- gram. To je počel Demos in to so počele vse koalicije, ki so hitele pojasnjevati, kako so tisti pred njimi vse zafurali. Najbolj pogost stavek zadnjih dvajsetih let zveni približno takole: Mi smo prvi, ki smo nekaj naredili. Res čudno, da ta Slovenija sploh še stoji, če nihče pred operativno oblastjo ni naredil ničesar. Brisanje zgo- dovine je bilo večkrat na tapeti, ampak poseganje v mitologijo vedno znova nekomu koristi. Ali je to karantanski panter, noriško kraljestvo, Martin Krpan, Peter Klepec, Rudolf Maister ali celo Praslovan. To stalno pridiganje o stoletnih ali celo tisočletnih sa- njah Slovencev po samostojni državi pa potegavščina na kvadrat, zato pa ni potegavščina revidiranje zgodovine. To se počne siste- matično, vztrajno in velikokrat daleč od pogleda javnosti. Korak za korakom bomo zgodovinskim dejstvom nadeli druga oblačila. Proti okupatorju se niso tolkli neki partizani, temveč domobranci, ki so okupatorja izkoristili za to, da smo Slovenci še obstali. Proti norosti enopartijske bivše države se niso tolkli alternativni mediji, alternativna kultura, punk, NSK, Laibach, Radio Študent, Mladina, ZSMS, zeleni, marginalne skupine, neodvisna gibanja, nevladne organizacije, mirovni inštitut in kompletna kritično nastrojena intelektualna srenja, temveč neki pisatelji, preoblečeni in slečeni komunisti ter krščanski socialisti. Za slečene komuniste pa itak velja podobno kot za vse zasvojence. Ko se svoje zasvojitve znebi- jo, postanejo netolerantni križarji. Ja, ta križarski pohod je že kar stalnica takrat, ko se razpisujejo referendumi o tem, kako neko- mu nekaj preperečiti. V bistvu je to največji užitek opcije, ki hoče zmagati na volitvah čez tri mesece. V imenu večine ukiniti pravi- ce manjšini, in to je nevarnost v letu, ki prihaja. Da bo teh brisanj pravic vedno več. Da bodo v imenu višjih ciljev na oltar žrtvovani vsi, ki se bodo zavzemali za drugače misleče, drugače verujoče, drugače obarvane, drugače kulturno opredeljene in za svobodo dejstev in ne za svobodo interpretacij ter mnenj. Ja, naslednje leto bo prelomno. Če ste to že kdaj slišali v preteklosti, to še ne pomeni, da tokrat ne gre zares. Še kako bo šlo zares, če nam je sploh do tega, da še aktivno sodelujemo v javnih zadevah. Najbolj nevarna je apatija. Mnogi stavijo točno na to, da imate vsega do- volj. Ne padite na to finto. Srečno.

KATJA PEGAN

EPK TRETJIČ

EPK 2025 se je poslovila in leto, ki je zaznamovalo obe Gorici, bo za vedno zaznamovalo predvsem življenja ljudi, ki so ta velik projekt ustvarjali. Spomnim se, da smo leta 2007, ko smo se tudi v Kopru potegovali za naziv EPK 2012, dobili brošuro z nekaj zelo preprostimi opozorili. Vodja projekta mora biti pozoren na svoje zdravje, saj je ogromen pritisk nanj nekaj pričakovanega. Pritisk se vrši seveda na finančna sredstva, s katerimi vodja razpolaga. Finančni vložki so veliki, prav tako apetiti. Brošura nas seznanja, da se večina vodij po koncu pro- jekta preseli iz mesta, nekaj pa jih tudi umre. Zelo stvarno in v bi- stvu prijateljsko navodilo vsem, ki se lotevajo česa takega. Moja izkušnja spada med kolekcijo teh odzivov; ko smo oddale prijavo (takrat še kilograme prijavnega teksta, papirja) na pošto, je prišel čas, da se moje telo obnovi. In je razpadlo in zbolelo. Pa je bila zgolj prijava. Deset let po EPK v Mariboru je naslov teksta na spletnem portalu mariborinfo leta 2022, kjer tedanji ustvarjalci projekta razmiš- ljajo o njegovi dediščini. Verjetno najbolj povedno, nekdanji vodja občinskega urada za kulturo Aleš Novak, ki ne razume »iht, s ka- tero je potencialno dediščino tega projekta uničevala naslednja mestna oblast, pri čemer se je opirala tudi na nezadovoljstvo pri delu zainteresirane javnosti, destruktiven pristop, ki mestu in kul- turi ni prinesel nič dobrega. Morda nam prav deseta obletnica ponuja zadostno distanco za refleksijo in vzpostavitev ustreznj- šega odnosa do dediščine tega projekta, če ne drugega, pa zara- di razvoja in rasti še danes živih programov in aktivnosti, ki so bili zasnovani ali pa so rasli iz EPK in v pomembni meri bogatijo življe- nje našega mesta«, je izpostavil. Večina vprašanih odgovarja po- dobno; žal jim je, da programi, ki so jih takrat vzpostavili, niso več del strategije mesta, da pa je v tem primeru še dobro, da ni bilo večjih investicij, ker bi danes močno bremenili občinski proračun. Da je živelo več manjših organizacij, ki sicer ne bi, da se je okrepila neodvisna scena. Meni pa se zdi najpomembnejši del dediščin- ske zapuščine, ki jo anketa omenja, pojmovanje, kaj je kultura. To se je razširilo daleč onkraj tradicionalnih predstav, vse do ekolo- gije in socialnega opolnomočenja. Torej je to spoznanje dejstvo časa, ki ga je tudi goriška prijavna knjiga vnesla v svoj DNK, in če smo pozorno spremljali epekajevsko življenje, smo to morali vi- deti. Statistika prireditvev in zvenceča imena so must be vsake pre- stolnice, prav tako bleščeča slovesnost ob odprtju. Za to imamo usposobljene ljudi in sredstva. Neumnosti, ki na poti nastajajo v upravljanju, so del tudi mariborskega epekaja. Kaj pa je tisto, kar iz dveh malih mest na vsaki strani nekdanje meje ustvari prestol- nico kulture? Ustvari jo razumevanje evropskega duha, povezo- vanje in sodelovanje, spoštovanje zgodovine sosednjega naroda. Tudi ko so med nami ideološke razlike, so dobri sosedski odnosi neprecenljivo darilo za vse rodove.

DORJAN MARUŠIČ

STOLETNIKI

V začetku preteklega leta naj bi v Slo- veniji živelo 386 stoletnikov, ki dosežena leta merijo s trimestnimi številkami. Predstavljali naj bi nekoliko več kot desetinko promila slovenskih prebivalcev. Med njimi je štirikrat več žensk kot moš- kih. Od osamosvojitve dalje se je njihovo število povečalo za sko- raj petnajstkrat. V svetu naj bi bilo vseh stoletnikov za dve petini prebivalcev Slove- nije. Napovedi rasti njihovega števila se razlikujejo, število pa naj bi se podvojilo v naslednjih desetih letih. Po najbolj optimističnih napovedih naj bi sredi našega stoletja njihovo število doseglo štiri milijone, dve Sloveniji. Med glavne pogoje za doseganje take starosti sodijo dolgotraj- ne izboljšave v zdravstveni oskrbi, zmanjševanje smrtnosti v vseh starostnih skupinah, boljše življenjske razmere, preventiva kroničnih bolezni, boljša oskrba starejših prebivalcev in globalni trend podaljševanja življenjske dobe. Dolgoživost in predvsem visoka raven zdravja v visoki starosti postaja vse pomembnejše področje raziskav z iskanjem skupnih značilnosti posameznih stoletnikov. Glavni dejavnik so številni, od večinoma določenih ob rojstvu do tistih, večinoma pridobljenih na življenjski poti. Med prvimi izstopajo genetske zaščitne muta- cije in počasno epigenetsko staranje. Pri starosti 90 let naj bi ti dejavniki razložili okrog dve tretjini variabilnosti dolgoživosti. V drugem sklopu so tisti, bolj povezani z načinom zdravljenja, od nizkega systemskega vnetja do stabilne presnove, nato pa sklop, ki je neposredno povezan z našim načinom življenja in vpetostjo v široko in ožjo skupnost. Torej, zmeren, naraven način življenja z dobrim obvladovanjem stresa, močnimi socialnimi vezmi in zave- danjem smiselnosti življenja. Vsak izmed nas se lahko odloči in osredotoči na enega od dejavni- kov. Svetujem usmeritev v tiste, ki jih lahko spremenimo oziroma so v našem dosegu. Redno spremljajte krvni pritisk, telesno težo, občasno krvni sladkor, holesterol in druge merljive dejavnike tve- ganja, kar vam bo omogočilo aktivno in zgodnje preprečevanje in odkrivanje kroničnih bolezni. Zdrav način življenja, mediteranska dieta, redna in dnevna telesna aktivnost ter izogibanje stresu ob močni socialni vpetosti omogočajo pomembne pogoje dolgoži- vosti. Ob redni aerobni vadbi vsaj dvakrat tedensko za moč dajte prednost rastlinski prehrani z redno in zmerno količino beljako- vin in se izogibajte predelani hrani. Za manjše porcije in vsaj pol- dnevni počitek prebavil vam bo telo izjemno hvaležno. Naučite se sprostitvenih tehnik, bodite vpeti v skupnost in gradite socialne rituale, negujte smisel in življenjske cilje. Vsem želim dolgoživosti v zdravju. Kolumno posvečam očetu. Na prvi zimski dan letošnjega leta bi jih imel sto. Sto let, ki jih ni, je pa na stotine spominov in življenj, ki se jih je dotaknil. Pustil je veliko lepega in dobrega.

DAN PODJED

ZAKAJ SI NE ZADAM NOVOLETNIH ZAOBLJUB?

V duhu analogne preobrazbe sem pred leti predsedal z digitalnega planerja na beležnico, v katero si zapišem, kar se mi pomembnega zgodi čez leto. Vsi elementi te beležnice so pripravljeni ročno. To pomeni, da v pripravi nove beležnice presedim dan ali dva za mizo, s pisalom v eni roki in rav- nilcem v drugi. Najprej narišem kvadratke in vanje vpišem dneve v letu, nato začrtam mesečne koledarje, sledijo pa preglednice z vsebinskimi dosežki, od objavljenih publikacij do prebranih knjig. Prav slednje so mi še posebej pomembne in najdejo mesto med listi tudi čez leto, ko si sproti pripravljam nadrobnejše tedenske koledarje, ob njih pa beležim, katero knjigo sem prebral in dodam še njen kratek povzetek. Čisto na začetku beležnice, ki je vsako leto enakega formata in ima enak vzorec na listih, namreč pikčast, si zapišem moto za prihajajoče leto. Izbira tega je najtežja. Včasih traja teden ali dva, preden se domislim česa ali izbrskam sporočilo v kopici motiva- cijskih smislov in nesmislov, ki krožijo po spletu. Kdaj uporabim misel razumnega človeka, na primer Benjamina Franklina, ki je dejal, da »napiši nekaj, kar bo vredno branja, ali stori nekaj, o čer- mer bo vredno pisati«. Običajno pa se skušam domisliti lastnega sporočila. Tako sem imel v beležnici iz 2019 na prvi strani malce zagonetno zapisano, da »stvari minejo, spomini ostanejo«, 2024 sem se želel opomniti, da »v poplavi izumetničenosti splavajo na površje iskrena sporočila«, 2025 pa je zaznamovala misel, pove- zana z izstopom iz dejanskih in navideznih zabojnikov, v katerih ži- vimo. »Odpri okna in vrata in stopi na prosto,« je bil tedaj opomnik samemu sebi. Še najbolj odmevna je bila verjetno misel, ki mi je padla na pamet pred začetkom 2018: »Sreče ne najdeš v sebi, temveč ob sebi.« Ta je po čudnem spletu okoliščin prerasla celo v bob leta 2022, ki ga podeljuje časnik Večer. Morda je prav s to mislijo povezano tudi, da so iz novejših beležnic izpuhtele novoletne zaobljube, ki so bile v preteklosti povezane predvsem z delovnimi dosežki, na primer z načrtovanimi objava- mi in običajno še s kilogrami, ki naj bi jih imel ob koncu leta manj kot na začetku. Zdaj si ničesar takšnega ne zadam več. Zakaj? Predvsem zato, ker se mi zdi lažje prenašati kilogram preveč, kot pa nenehno nositi s sabo težo neizpolnjene obljube. Pa še ugoto- vil sem, da so tovrstne zaobljube pogosto namenjene predvsem meni, mojemu počutju, mojemu videzu, moji sreči ... Recept za srečo pa je, kot sem prej omenil, precej preprost: pogostejše pog- lej drugega, malce pozabi nase. No, zato si ne zadam več novo- letnih zaobljub. Raj se posvetim tistim, ki jih imam rad, oni pa, upam, mene. In kaj je moto za 2026? Ko tole pišem, nimam pojma. Bom pa po načelu, da več glav več ve, vesel vsakega predloga. Nedvomno pa mi pri izbiri ne bo pomagala umetna inteligenca. Vodilno misel mora na podlagi izkušenj nujno ustvariti človeška pamet.

Ko prazniki bolijo

December naj bi bil čas svetlobe, bližine in veselja. Čas srečanj in toplih ritualov. A za mnoge je to tudi obdobje, ko se notranja tišina poveča, ko se rane močnejše osvetlijo in ko postane težja, ki jo nosimo čez leto, izrazitejša. Prazniki ne prinesejo samo topline – pogosto prebudijo občutke izgube, osamljenosti ali tihega pritiska, ki ga v bleščavi lučk še težje priznamo.

Prazniki odprejo rane, ki jih čez leto lažje potlačimo

Simbolika praznikov lahko prebudi spomine in občutja, ki smo jih čez leto odrinili. V decembru postanejo glasnejši trenutki, ko smo bili sami, ko smo pogrešali bližino ali varnost. Pogosto se znajdemo v razkoraku med zunanjimi pričakovanji veselja in notranjim doživljanjem, ki je tišje, ranljivejše in bolj nežno.

Tihe stiske – žalovanje, osamljenost, izgube

Prazniki so zahtevni za vse, ki nosijo breme, ki ga okolica ne vidi. Za tiste, ki žalujejo za bližnjimi ali odnosi, ki so se končali, in za tiste, ki se soočajo z izgubo doma, varnosti ali pripadnosti. Težki so za ljudi, ki živijo z boleznijo – telesno ali duševno, s kroničnimi bolečinami, depresijo, tesnobo ali izgorelostjo. Posebej naporno je za tiste, ki skrbijo za bolne družinske člane in nosijo nevidno izčrpanost. Izzivi so veliki tudi pri ljudeh, ki se spopadajo s finančnimi stiskami, razhodi, družinskimi konflikti ali življenjskimi pretresi, ki omajajo občutek stabilnosti. Prazniki te občutke pogosto

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka
igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

poglobijo. Vsaka od teh zgodb je pomembna in vredna prostora, četudi o njih pogosto molčimo.

Bolečina v času luči – dvojnost praznikov

Zunanji praznični blišč je pogosto v nasprotju z notranjim svetom. Ko vidimo druge nasmejane, lahko svojo tiho bolečino razumemo kot nekaj »narobe«. A čustva ne poznajo koledarja. Prazniki lahko hkrati prebudijo toplino in žalost – in ta dvojnost je naravna in človeška. Bolečina ni znak šibkosti, temveč občutljivosti, ki se v tem času močneje začuti.

Kako preživeti praznike, ko nam ni do praznovanja

Človek v stiski ne potrebuje popolnosti, temveč nežnost. Pomaga, če zmanjšamo obveznosti, opustimo pritisk pričakovanj in si dovolimo reči: »Ne zmorem.« Dragoceni so drobni rituali: mirna svetloba, sprehod, dihanje, čaj, tiha glasba, občutek urejenosti prostora. Veliko pomeni tudi stik z eno varno osebo, ki nas sprejme takšne, kot smo. Dovoljeno je ustvariti svoj december.

Bližina, ki zdravi bolj kot popolnost

Največ pomiritve prinese občutek, da nismo sami. Ne potrebujemo popolnih družinskih prizorov, temveč resnične, mehke stike. Včasih

ena oseba, ki nas vidi in sliši brez pričakovanj, pomeni več kot celotna praznična množica. Bližina je v sprejemanju, ne v videzu popolnosti.

Dovoljenje za drugačen december

Prazniki ne zahtevajo bleščave. Lahko so tihi, mirni in bolj pristni. Dovoljeno je čutiti to, kar je prisotno, ne to, kar »bi morali«. Decembar je lahko prostor nežnosti – do sebe, svojega ritma in svojega doživljanja. Prav iskrenost pogosto odpre največ topline.

»Toplina ne pride od popolnosti, ampak od tega, da si dovolimo biti resnični.«

Zdravje duše, telesa in duha

Ob novem letu se pogosto vrstijo voščila in želje, da bi bili zdravi. Truditi se moramo za zdravje in ga ohranjati, prav tako odpravljati bolezni in poživljati življenje v največji možni meri. Zdravje je dobrina ne le za posameznika, ampak tudi za družbo, zato je hvalevredno, da se posveča več pozornosti preprečevanju bolezni in rehabilitaciji.

Zdravje ni le to, kar prejmemo od narave, ampak ima tudi osebno značilnost. Je zdravje osebe, njenih naporov, duševnega razpoloženja, duhovne usmeritve, tesno povezano tudi z ekonomskimi in družbenimi dejavniki. Za celovit pristop k zdravju je treba tudi ustrezno upoštevati dejstvo trpljenja in bolezni, starosti ter umiranja.

O zdravju so ljudje razmišljali v preteklih časih. V antični Grčiji so ga pojmovali kot dar bogov. S Hipokratom se je pogled spremenil, poudarjena je bila narava kot zdravnik bolezni. Postopoma se v naravi vse uravnovesi. Srednjeveška medicina je bila kombinacija antičnih idej in duhovnih vplivov. Hildegarda iz Bingna je poudarila, da so bolezni simptomi, da v življenju nekaj ni v ravnovesju. V renesansi in moderni dobi se je okrepil odnos

med medicino in naravoslovnimi vedami. V 20. stoletju so se razvile prve medicinske specializacije in usmerjenost zdravljenja v določen organ ali sistem. Svetovna zdravstvena organizacija opredeljuje zdravje kot stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega blagostanja. Gre za doseganje najboljše možne kakovosti in dolžine življenja ob hkratnem ohranjanju in obnavljanju duhovnega blagostanja.

To razsežnost spremljamo v Knjigi pregovorov, ki pravi: »Če telo zboli, ga duh dvigne. Če pa duh zboli, kdo ga bo dvignil?« (Prg 18,14). Zdravje na enem področju vpliva na zdravje drugih področji. Rimljani so rekli: »Mens sana in corpore sano.« (Zdrav duh v zdravem telesu!) Njihova izkušnja še vedno drži. Kakor skrbimo za zdravje telesa, se moramo truditi za zdravje duševnosti in tudi za zdravje duha. Razvidno je, da mnoge telesne bolezni in težave nastajajo iz bolezni duha. Knjiga pregovorov pravi: »Veselo srce podarja zdravje, potrten duh pa suši kosti.« (Prg 17,22) Prav tako je tam misel: »Potrtemu so vsi dnevi žalostni, veselo srce pa ima stalno gostijo.« (Prg 15,15) Potreben je pozitiven pogled, da se veseli-

PRIMOŽ
KREČIČ

Koprski stolni župnik

mo majhnih stvari in smo odprti za darove, ki so nam dani. Raziskava McKinsey Health Institute je leta 2024 pokazala, da tisti, ki gojijo duhovno zdravje, povezano z iskanjem smisla, povežavo s svetom in presežnostjo, pogosto najdejo pozitivne učinke na telesni, duševni in čustveni ravni.

Ob tem se moramo ozreti na širši svet in uvideti, da polovica svetovnega prebivalstva še vedno nima dostopa do osnovnih ravni oskrbe, več kot 2 milijardi ljudi se sooča z resnimi ekonomskimi težavami pri plačevanju zdravstvene oskrbe. Nekatere organizacije in posamezniki se trudijo pri blaženju teh neenakosti. Med njimi so tudi naši misijonarji. V domovini se moramo zavedati, da je zdravstveno varstvo pomembna vrednota in ga je treba ohranjati v dobri kondiciji.

IZBERITE NAJBOLJŠE

TOYOTA C-HR HYBRID

VEČ ENERGIJE
VEČ IZBIRE
VEČ TEHNOLOGIJE

OD

29.990 €

DO 10 LET JAMSTVA

Cena velja za model Toyota C-HR 1.8 Hybrid C-OL. Cena je informativne narave. Slika je simbolična. Slogan »Izberite najboljše« se nanaša na 10-letno jamstvo Toyota Relax. Program Toyota Relax omogoča jamstvo do 10 let oziroma do 200.000 km, kar presega povprečno garancijsko podporo na slovenskem avtomobilskem trgu. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisni Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 200.000 km). • Povprečna poraba goriva za vozila Toyota C-HR Hybrid: od 4,7 do 5,2 l/100 km in emisije CO₂: od 105 do 117 g/km. Emisijska stopnja: za 2,0 hibrid EURO 6 AP in za 1,8 hibrid EURO 6 AM. Emisije NOx: od 0,0036 do 0,0049 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Več na www.toyota.si

AVTO CENTER JEREB | 051 233 101 | 051 682 666

Kako naj dom diši kot prestižni hotel?

SANJATE O DOMU, KI ZADIŠI PO SVEŽINI, ČISTOČI IN SUBTILNEM LUKSUZU VSAKIČ, KO VSTOPITE? NIČ VEČ ZADREGE OB NENAPOVEDANEM OBISKU. S PREPROSTIMI NARAVNIMI ZVIJAČAMI LAHKO USTVARITE VZDUŠJE, KI DELUJE KOT HOTELSKA OAZA.

Domači sprej za tkanine – skrivnost hotelske posteljnine

Hotelske sobe vedno dišijo čudovito, in to ne po naključju. Osvežilec za tkanine je lahko preprosta, a izjemno učinkovita zvijača tudi doma. Razpršite ga po posteljnini, kavču, zavesah ali blazinah in v nekaj minutah bo prostor prevzel svež, prijeten vonj. Recept za domače pršilo: 200 ml destilirane vode, 2 žlici alkohola, 10–15 kapljic eteričnega olja (sivka, evkaliptus, limonska trava, pomaranča ...). Zmešajte, prelijte v pršilko, dobro pretresite in že osvežilec je pripravljen.

Soda bikarbona za globinsko svežino

Soda bikarbona je pravi zmagovalec v boju proti neprijetnim vonjavam zaradi živalskih dlak, kuhanja ali vlage. Posujte jo po preprogah, kavču ali vzmetnici, pustite delovati 15–30 minut, nato posesajte. Za dodatno aromo lahko dodate nekaj kapljic eteričnega olja.

Naravna osvežitev zraka

Namesto umetnih osvežilcev zraka si lahko pripravite popolnoma naraven »parni difuzor«. V loncu zavrite vodo, dodajte rezine limone, vejico rožmarina in kapljico vanilje. Ko mešanica izpareva, bo zrak v prostoru napolnila prijetna, topla aroma, lahko pa zmešate vodo z vaniljo in jo razpršite po kopalnici. Če želite ohraniti vonj, napolnite skledo z vodo in dodajte nekaj kapljic, ki jih lahko po potrebi obnavljate iz dneva v dan.

Potpuri – dišeča dekoracija

Eden najbolj klasičnih in naravnih osvežilcev prostorov je potpuri, ki so ga uporabljale že naše babice. Gre za posušene cvetove ali liste aromatičnih rastlin, pomešane s fiksirjem in postavljene v dekorativno posodo ali vrečico iz blaga. Najpogostejše sestavine so cvetovi vrtnice, sivka, vijolice, nageljni, kovačnik ali jasmin. Potpuri je obenem dekorativen in funkcionalen, pripravite ga lahko sami ali kupite že narejenega. Naj bo tudi vaš dom v prazničnem času poln topline, udobja in prijetnih vonjav, ki ustvarjajo občutek prave domačnosti.

BRANKO
LONČAR

€

Posredniška družba Obala nepremičnine vam želi vesel božič ter srečno in uspešno novo leto 2026!

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož
Tel : 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00
info@obala-nepremicnine.si
www.obala-nepremicnine.si

JURE
HALIK

€

Kakšen je postopek sprejemanja zakonov v Sloveniji?

V prejšnji izdaji smo pisali, da Slovenija 1. januarja uvaja davek na kriptosredstva. V resnici se to še ne bo zgodilo, saj zakon, o katerem je tekla razprava, ni bil sprejet – postopek je bil šele v eni od faz zakonodajnega postopka, ki pa ga je treba v celoti zaključiti, da zakon sploh začne veljati. Prav zato je poznavanje zakonodajnega postopka ključno za razumevanje, kdaj je neka rešitev resnično sprejeta in kdaj gre zgolj za predlog.

Kako nastane zakon v Sloveniji?

V Sloveniji ima zakonodajno oblast Državni zbor (DZ), ki je tudi edini organ, ki lahko sprejema zakone. Predlog zakona pa lahko vložijo vlada, poslanec ali poslanska skupina, državni svet ali najmanj 5.000 volivcev. Postopek je natančno določen v Poslovniku Državnega zbora, dodatne obveznosti predlagateljev pa urejajo tudi posebni zakoni, ki zagotavljajo transparentnost, javno sodelovanje in pravočasno objavlanje predpisov. Ko predlagatelj pripravi predlog, ga vložijo v DZ. Predsednik DZ ga takoj posreduje poslancem, s tem pa se zakonodajni postopek formalno začne. Možna je tudi predhodna obravnava, ki jo predlagatelj zahteva, kadar želi širšo razpravo o kon-

ceptih zakona še pred prvo obravnavo. Namen prve obravnave je, da se poslanci seznani z osnovnimi rešitvami predloga zakona. V tej fazi se praviloma razpravlja o tem, ali je zakon sploh potreben. Nato sledi druga obravnava oziroma razprava o členih in amandmajih in tako predlog dobi svojo končno strukturo. V tretji obravnavi se zakon obravnava kot celota. Poslanci lahko predlagajo le še omejene vsebinske popravke ter nato glasujejo o sprejemu zakona. Če zakon prejme večino glasov v državnem zboru, je sprejet. Državni svet lahko sprejetemu zakonu izreče odločilni veto. V tem primeru mora DZ ponovno glasovati. Če zakon potrdi z absolutno večino (46 glasov ali več), veto ne velja. Ko je zakon dokončno potrjen, ga razglasi predsednik republike in se objavi v Uradnem listu RS. Šele takrat postane tudi pravno zavezujoč.

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata
finance

FIDATA d.o.o.

Ankaranska c. 7b, 6000 Koper
Tel: +386 59 052 423
info@fidata.si
http://www.fidata.si

TRAJNOST V PRAKSI

Piran ne meče stran

V NEKDANJEM SKLADIŠČU SOLI GRANDO JE KONEC NOVEMBRA POTEKALA DOBRO OBISKANA IN VSEBINSKO RAZNOLIKA PRIREDITEV "PIRAN NE MEČE STRAN", S KATERO JE JAVNO PODJETJE OKOLJE PIRAN OBELEŽILO LETOŠNJI EVROPSKI TEDEN ZMANJŠEVANJA ODPADKOV. DOGODEK JE BIL NAMENJEN SPODBUJANJU PONOVNE UPORABE, ZMANJŠEVANJU TEKSTILNIH ODPADKOV TER OZAVEŠČANJU O TRAJNOSTNI IN ODGOVORNI POTROŠNJI.

NAGLAVNI OBROČKI IZ ODRABLJENIH KAVNIH KAPSUL

Osrednji del prireditve je bila velika izmenjava oblačil, kjer so obiskovalci lahko izmenjali dobro ohranjena ženska, moška in otroška oblačila, obutev, modne dodatke in hišne tekstilije. Da so se izbrani kosi popolnoma prilegali novim lastnikom, je poskrbel šivilja Rita Mahnič iz društva Faros, ki je obiskovalcem brezplačno krajšala, ožala in popravljala oblačila.

ZGODOVINA ELEKTRIČNIH APARATOV IN E-ODPADKI

Ker je bila letošnja tema Evropskega tedna zmanjševanja odpadkov »Odpadna električna in elektronska oprema«, je dogajanje popestril obisk ZEOS-ovega izobraževalnega tovarnjaka E-transformer 2.0. V interaktivnem vozilu so obiskovalci lahko spoznali delovanje električnih naprav in njihov razvoj skozi čas, izvedeli, kaj storiti, ko aparata ne potrebujejo več, ter preizkusili prve računalniške igrice. Dopoldne so v tovarnjaku potekale delavnice za učence, popoldne pa je postal zanimiva postaja tudi za odrasle ljubitelje tehnologije.

POPRAVLJALNICA NOVOLETNIH LUČK

Dogodek je potekal tik pred pričetkom prazničnega decembra, zato so se organizatorji domislili, da bi bil serviser novoletnih lučk več kot dobrodošel in res so se na njegovi mizi znašle številne zavozlane svetlobne verige s pretrganimi kabli in nedelujočimi žarnicami. Z nekaj spretnosti je mojster popravil skoraj vse in

večina jih v teh dneh ponovno utripa na novoletnih jelkah.

SEJEM PONOVNE UPORABE

Na razstavno-tržnem prostoru so se predstavili trajnostni oblikovalci, rokodelci in ustvarjalci, ki s svojimi idejami in inovativnimi izdelki iz recikliranih ali odpadnih materialov dokazujejo, da odpadki ni konec, temveč začetek nečesa novega. To je bil posebej mikaven kotiček za vse, ki raje kot črni petek izberejo unikatna, trajnostna in ročno izdelana darila domačih podjetnikov. S tem je »Piran ne meče stran« presegel klasično izmenjavo in nadgradil njen pomen iz menjave predmetov v menjavo idej, izkušenj in vrednot.

MEDVEDJI VRTEC Z MISIJO

Ena najbolj prisrčnih posebnosti dogodka je bilo zbiranje plišastih medvedkov, ki decembra v medvedjem vrtcu v Grandu razveseljujejo obiskovalce drsališča. Ko bodo nabrali dovolj medvedje modrosti, pa bodo odšli naprej k otrokom v zdravstvenih ustanovah, kjer jim bodo v oporo in tolažbo v težjih trenutkih.

Dogodek ne bi bil mogoč brez podpore številnih partnerjev:

Avditorija Portorož, Mladinskega EPI centra Piran, osnovnih šol Vincenza in Diega de Castra iz Pirana, podružnične šole Cirila Kosmača v Portorožu ter OŠ Sečovelje, Centra Elvire Vatovec Strunjan, vrtcev La Coccinella, Morje in Mornarček Piran, Fakultete za turistične študije Turistica, Gimnazije Antonia Seme, ZEOS-a, R-Coat, Capsoolart, Društva Faros ter seveda šivilje Rite Mahnič in serviserja novoletnih lučk Jureta Oražma.

NE ZAMUDITE - FEBRUARJA IZMENJAVA KNJIG, STRIPOV IN PLOŠČ

Dobre zgodbe krožijo in ekipa Okolja se že pripravlja na naslednji dogodek. 6. februarja bo v Grandu potekala izmenjava knjig, stripov ter nosilcev zvočnih in vizualnih zapisov.

ADVENTNE DELAVNICE PRIVABILE MNOŽICO

Več kot 150 prazničnih aranžmajev iz rabljenih okraskov

Delavnice izdelovanja adventnih aranžmajev iz recikliranih okraskov so postale stalnica predprazničnega dogajanja v občini Piran. Letošnji obisk je presegel pričakovanja organizatorjev. Javno podjetje Okolje Piran je v začetku decembra izvedlo štiri delavnice, dve v Dnevnem centru starejših občanov Školjka in dve v Grandu. Ustvarjalni prostori so bili vse dni polni živahnega vrveža in prav vse generacije so bile pri ustvarjanju enako zavzete. Eden od razlogov za tako dober odziv je gotovo to, da organizator poskrbi za obilje zelenega materiala, dekorativnih dodatkov in različno orodje, kar udeležencem izjemno olajša delo. »Marsikdo nima časa nabirati vejic, lubja ali mahu po gozdovih, a si kljub temu želi nekaj ustvariti. Pri nas dobijo vse na enem mestu, in to jih pogosto najbolj navduši,« pravijo v Okolju Piran. Udeleženci so k ustvarjanju pristopili, ker jih ročno delo sprošča ali so preprosto želeli preživeti kakovosten čas z družino. Malčki, njihovi starši in stari starši so tako v sveže zelenje spretno vpletali rabljene pentlje, bunkice, trakove, storže in drobne dekorativne detajle, ki bi sicer končali med odpadki. Izpod njihovih rok je v štirih dneh nastalo več kot 150 ikeban, venčkov, lese- nih jelk in drugih prazničnih dekoracij, kakršne lahko običajno občudujemo v revijah.

RAZISKOVALNI PROJEKT, KI ŽELI SPREMENITI NAČIN ODLOČANJA V SLOVENIJI

Kako do hitrejših in trajnostnih rešitev v prometni infrastrukturi?

Intervju z izr. prof. dr. Marino Zanne s Fakultete za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani o novem raziskovalnem projektu, ki obravnava vrednotenje prometnih investicij in povezane izzive.

Tokrat smo se pogovarjali z izr. prof. dr. Marino Zanne s Fakultete za pomorstvo in promet, ki s svojo raziskovalno skupino vodi velik nacionalni raziskovalni projekt. Projekt se je začel 1. septembra 2025 in bo naslovil eno najzahtevnejših področij pri pripravi prometnih investicij v Sloveniji – celovito, strokovno in trajnostno vrednotenje projektov.

Projekt, ki ga vodite, je bil izbran v okviru Ciljnega raziskovalnega programa 2025. Lahko predstavite njegov namen?

Fakulteta za pomorstvo in promet je v drugi polovici avgusta 2025 prejela finančno podporo za projekt, ki se neposredno dotika ključnega vprašanja, ko govorimo o razvoju prometnega sistema Slovenije: kako naj strokovno in celostno ovrednotimo investicije v prometno infrastrukturo? Projekt nosi naslov Celovit okvir za ocenjevanje naložb v prometno infrastrukturo: vključevanje zunanjih stroškov in koristi za trajnostno odločanje in zmanjševanje negativnih vplivov prometa.

Cilji pa so zelo konkretni: pregledati obstoječe izhodiščne dokumente in prakse v Sloveniji, primerjati slovenske postopke z evropskimi standardi, predlagati posodobitve smernic in metodologij ter razviti posodobljen model vrednotenja, ki ga bomo preizkusili na dejanskem infrastrukturnem projektu.

Gre za projekt, ki želi Sloveniji dati orodja za boljše odločanje, hitrejšo pripravo dokumentacije in bolj trajnostno načrtovanje.

Zakaj se vam zdi to področje tako pomembno?

Prometna infrastruktura je pravzaprav hrbtenica vsake sodobne države. Omo-

PETRA MEŽNARC

goča varno premikanje ljudi, učinkovite tokove blaga, nižje stroške logistike, večjo dostopnost storitev in posledično višji življenjski standard ter gospodarsko rast. Ljudje mobilnost pogosto jemljemo kot nekaj samoumevnega. Infrastrukturo pa opazimo šele takrat, ko zaradi zapor, obvozov ali gradbenih del naše potovanje ni več udobno ali hitro, vendar pa so za stanje, v katerem smo danes s 1.200 km železnic in kar 39.000 km cest, potrebna desetletja vlaganj, načrtovanj in vzdrževanj. Samo po državnih cestah (brez priključkov okoli 6.570 km) je bilo v enem letu opravljenih skoraj 15,5 milijard voznih kilometrov, kar pomeni 2,35 milijona voznih kilometrov na vsak kilometer teh cest. Avtoceste so še bolj obremenjene: 13,8 milijonov voznih kilometrov na en kilometer avtocestnega omrežja.

Ko imamo tako obremenjeno omrežje, je vzdrževanje enako pomembno kot gradnja. Redno vzdrževanje preprečuje hitro staranje objektov, zmanjšuje stroške popravil in zagotavlja večjo varnost.

Uporabniki imamo občutek, da nas gradnje ali prenove preveč obremenjujejo ...

Da, intervencije v prometno omrežje pogosto povzročajo zapore, obvoze, podaljšani potovalni čas, večje stroške za prevoznike, začasno slabšo kakovost zraka v okolici gradbišč in slabšo kakovost bivanja v urbanih območjih.

Ob večjih gradbenih posegih pa se lahko

prekinjajo celo železniške povezave, zato je vedno težava najti optimalno rešitev, ki bo kar najmanj moteča za uporabnike, najmanj škodljiva za okolje, stroškovno učinkovita in hkrati dolgoročno najbolj smiselna. To je tudi eden od razlogov, zakaj je projektna dokumentacija obsežna in zakaj njena priprava traja. Vključuje pa strateške dokumente, investicijske načrte, ekonomske analize, prometne študije, študije vplivov na okolje in prostorske načrte. Le na teh podlagah lahko investitorji sprejemajo premišljene odločitve.

Kdo sodeluje pri vašem projektu?

Zelo pomembno je, da projekt ni ozko prometno-inženirski. Je multidisciplinaren, saj investicije v promet vplivajo tako na gospodarstvo kot okolje, prostor, družbo, uporabniško izkušnjo in lokalne skupnosti, zato pri njem sodelujejo raziskovalci Fakultete za pomorstvo in promet, strokovnjaki Ekonomske fakultete UL, strokovnjaki Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo UM. Takšna kombinacija znanja nam omogoča, da vsak projekt obravnavamo celostno, od ekonomike do okolja, od tehnologije do prostorskih vplivov.

Kako dolgo traja projekt in kako ga boste zaključili? Projekt traja eno leto, do konca avgusta 2026. Zaključili ga bomo z javno predstavitvijo v Portorožu, kjer bomo vse ugotovitve predstavili strokovnjakom iz prakse, odločevalcem, študentom in širši javnosti. Financerji projekta so Javna agencija za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) ter Ministrstvo za naravne vire in prostor (MNVP).

Kakšen je glavni cilj in kaj želite doseči za Slovenijo?

Naš cilj je izboljšati kakovost odločanja pri prome-

tnih investicijah. To vključuje posodobljene smernice, preglednejše postopke, hitrejšo pripravo dokumentacije, boljše vključevanje okoljskih in družbenih koristi, primerljivost z evropskimi praksami.

Menim, da Slovenija potrebuje infrastrukturne projekte, ki so varni, trajnostni, ekonomsko utemeljeni, izvedljivi in v javno korist. Če bodo odločevalci imeli boljša orodja, bodo tudi rešitve na terenu bolj kakovostne in manj moteče za uporabnike.

Kako bo projekt vplival na prihodnje načrtovanje v prometu?

Pričakujemo, da bo projekt predvsem izboljšal procese priprave dokumentacije, hkrati bo zmanjšal administrativne ovire, povečal preglednost odločanja, omogočil boljše zaščito okolja ter pripomogel k boljši izkušnji uporabnikov med gradnjami in obnovami. Gre za dolgoročno naložbo v učinkovitejši in prijaznejši prometni sistem.

Kjer se stikajo
kraji, morja in dobri ljudje,
nastajajo neponovljive zgodbe.

Srečno in uspešno 2026!

RENAULT CLIO
I FEEL SLOVENIA

**že za 99 € na mesec
s 5 leti jamstva
z brezplačno vinjeto**

Renault priporoča Castrol

renault.si

Trigo ABC

PE KOPER, Istrska cesta 12

Breda Prodani, 041 607 812 David Bartolič, 051 306 770

☎ 05 640 13 33

 darsen@siol.net

www.darsen.si

*Želimo vam obilo lepih trenutkov
v objemu vašega doma.*

*Drage občanke in občani,
bliža se čas, ko si ljudje zaželimo vse dobro
v letu, ki prihaja.
Naj bodo praznični dnevi polni sreče in miline,
prepustimo se toplini objemov naših najdražjih in
se za trenutek ustavimo, umirimo in zadihajmo.*

S to energijo bodo izzivi premagljivi in življenje lepše.

Srečno in zdravo 2026.

Župan/ Il sindaco
Aleš Bržan

*Care cittadine e cittadini,
si avvicina il momento in cui ci scambiamo
gli auguri di ogni bene per l'anno che sta per arrivare.
Vi auguro delle festività colme di felicità e gentilezza,
lasciamoci avvolgere dal calore degli abbracci dei
nostri cari e fermiamoci per un attimo,
respirando con calma e sollievo.*

Con questa energia supereremo le sfide e la vita sarà più bella.

Auguri vivissimi per il 2026.

Naj bo vsaka pot v novem letu
varna in polna svetlih trenutkov.

Srečno v 2026!

POVEZUJEMO GENERACIJE

Alpacem je vodilni proizvajalec gradbenih materialov v Sloveniji. S proizvodnjo visokokakovostnega cementa, kamenih agregatov ter betona in betonskih izdelkov, ki so nepogrešljiv gradbeni material za stanovanjske in infrastrukturne projekte, prispeva tako k stabilnosti slovenskega gradbeništva kot k spodbujanju gospodarske rasti. Z nižanjem ogljičnega odtisa cementov in s tem betonov vse bolj prispeva k trajnostnim rešitvam grajenega okolja.

Zahvaljujemo se vam za partnerstvo, ki povezuje generacije. Naj novo leto gradi na trdnih temeljih zaupanja, sodelovanja in skupnega napredka.

Alpacem

Alpacem Beton, d.o.o., Dekani 3c, 6271 Dekani

www.alpacem.si

»Generacija rešuje življenja!« Ga znaš tudi ti?

Ko je ogroženo življenje, šteje vsaka sekunda. A marsikdo se kot očividec boji pristopiti, ker ne ve, kako pomagati, ali pa ga je strah, da bi naredil kaj narobe. Prav zato je izobraževanje o oživljanju ključno, da vsakdo dobi znanje, samozavest in pogum, da lahko pomaga rešiti življenje.

Projekt »Generacija rešuje življenja!« ima izjemno visoko družbeno dodano vrednost, saj neposredno prispeva k reševanju življenj ter krepitvi zavesti o pomenu hitrega ukrepanja ob srčnem zastoju. Ko se znajdemo v trenutku, ko življenje visi na nitki, lahko vsakdo naredi razliko. Pomembno je, da pristopimo – največja napaka, ki jo lahko naredimo, je, da ne naredimo ničesar.

Zdravstveni dom Litija je v ta namen pred tremi leti zasnoval projekt »Generacija rešuje življenja!«, ki so ga letos z izobraževalnimi dogodki podprli tudi v Generali zavarovalnici. Ob svetovnem dnevu oživljanja so zdravstveni delavci iz ZD Litija temeljne postopke oživljanja učili šolarje OŠ Litija, nato pa še učence v sosednji občini, v Šmartnem pri Litiji.

Tam so jih usposobljeni reševalci najprej popeljali skozi teoretično delavnico, nato pa jim v praktičnem delu predstavili temeljne postopke oživljanja na lutkah, ki jih je Generali zavarovalnica za ta projekt podarila ZD Litija. Na delavnici so izvedeli, kako prepoznati znake srčnega zastoja,

€

kako pravilno poklicati pomoč ter kako izvajati stiske prsnega koša in umetno dihanje. Spoznali so pomen takojšnjega ukrepanja in uporabo AED (avtomatskega zunanega defibrilatorja), ki je lahko odločilen pri reševanju življenja.

Novo osvojeno znanje so sedmošolci OŠ Šmartno pri Litiji pokazali tudi **predsednici Republike Slovenije Nataši Pirc Musar**, ki je javno podprla projekt: »Vsak tak projekt je kamenček v mozaiku krepitve naše skupnosti. Najbolj pomembno seveda je, da če znaš oživljati, lahko komu rešiš življenje, ampak vendarle so take delavnice pomembne tudi zaradi povezovanja in ozaveščanja mladih. Z največjim veseljem kot predsednica Republike Slovenije podpiram ta projekt in resnično upam, da to ne bo projekt samo Zasavja, ampak da se bo razširil povsod po Sloveniji.«

POMEMBNA POVEZOVALNA NOTA

Kot poudarja **direktor ZD Litija Mario Bjelčević**, ima projekt »Generacija rešuje življenja!« poleg izobraževalne tudi pomembno povezovalno noto: »Mi vsi skupaj živimo v skupnem okolju, ustvarjamo skupno družbo. S takšnimi projekti lahko približamo naše znanje vsem, ki lahko pomagajo sočloveku, sosеду, svojcu, prijatelju. Želeli bi si, da se takšno izobraževanje sprejme v redni šolski program in da bo vsakemu učencu v Republiki Sloveniji enkrat na leto omogočena ura iz teh osnovnih temeljnih postopkov oživljanja.« Generali zavarovalnica kot družbeno odgovorno podjetje zvesto vlaga v pobude, ki prispevajo k ozaveščanju, preventivi in dolgoročni krepitvi odpornosti skupnosti. »Zavedamo se, da sta zdravje in varnost ljudi izjemnega pomena, zato z velikim ponosom podpiramo projekt »Generacija rešuje življenja« ter pomagamo pri širjenju znanja in veščin, s katerimi vsakdo lahko reši življenje. Zahvaljujem se vsem, ki jim je mar za varnost v naši družbi,« je povedala **Svetlana Almaš**, direktorica marketinga in odnosov z javnostmi v Generaliju.

SKUPAJ GRADIMO ŠIRŠI VPLIV

Glavni cilj projekta »Generacija rešuje življenja!« je, da otroke in mladostnike med 12. in 18. letom nauči, kako pravilno pristopiti k osebi, ki nenadoma zboli, ter kako izvajati temeljne postopke oživljanja in uporabljati AED (avtomatski defibrilator), saj je dokazano, da lahko otroci od 12. leta dalje te postopke učinkovito izvajajo. Želja je, da se projekt »Generacija rešuje življenja!« v prihodnje nadaljuje tudi v drugih občinah in se razširi tudi na nacionalni nivo. Prepoznavanje pomena hitrega ukrepanja ob srčnem zastoju ter spodbujanje širše javnosti k učenju teh ključnih veščin predstavlja pomemben korak k bolj varni in odgovorni družbi.

Ko se znajdemo v trenutku, ko življenje visi na nitki, lahko vsakdo naredi razliko. Pomembno je, da pristopimo – največja napaka, ki jo lahko naredimo, je, da ne naredimo ničesar.

Iz Pirana v Barcelono: Zorko Bajc bo maševal v znameniti Sagradi Familii

Zorko Bajc, piranski župnik, bo januarja prihodnje leto maševal v Sagradi Familii. Čeprav je v življenju veliko potoval in veliko doživel, nam je zaupal, zakaj ima maša v najbolj znani stavbi v središču Barcelone posebno mesto tudi v njegovem srcu.

V Piran je prvič prišel leta 2000, ko je bil tja dodeljen kot župnik: »O Piranu nisem vedel ničesar, poznal sem ga le s fotografij. Takrat sem prejel še eno ponudbo, a ljudje so mi rekli, naj izberem karkoli drugega, samo ne Pirana. Prav ta izziv je bil eden od razlogov, da sem prišel sem,« pravi duhovnik Zorko Bajc, ki že 25 let soustvarja kulturno, umetniško in predvsem duhovno življenje piranske občine. Med številnimi projekti ima duhovnik Bajc

zasluge za nastanek muzeja, ki je danes na voljo tako domačinom kot številnim turistom. V času korone so bila piranska svetišča okrašena z deli umetnika Safeta Zeca, letos pa smo bili priča tudi vrnitvi Carpaccia v Piran: »Letos nam je uspel prvi preboj – 27. decembra bo Carpaccio umeščen v cerkev sv. Frančiška. To je prvi, zame ključni korak, upam pa, da ne bo zadnji. Iz slovenske Istre je več kot 90 umetniških del, ki bi se morala vrniti domov. Samo iz Pirana jih je okoli sedem,« pravi župnik, ki ga že od nekdaj privlači umetnost in fotografija.

POSEBNA VEZ Z BARCELONO

Pred 40 leti je prvič obiskal Barcelono. Takrat je obiskal tudi Sagrado Familio, ob kateri je takoj začutil posebno povezanost: »Sagrada takrat še ni imela niti strehe, a skozi leta sem nadaljeval z obiski in jo fotografiral v različnih obdobjih. Vedno sem imel poseben odnos do te stavbe in njenega arhitekta Antonia Gaudija.«

Prihodnje leto bo minilo 100 let od smrti velikega arhitekta. In prav ob tej priložnosti bo imel Zorko Bajc posebno čast: maševal bo v Sagradi Familii: »Čeprav imam tam že dolgo časa prijatelje, sem lani spoznal duhovnike, ki skrbijo za to izjemno cerkev.« Takrat je imel priložnost maševati v kripti, pa tudi ob Gaudijevem grobu. »Približuje se stoletnica njegove smrti. Zaključujejo še zadnja dela, da bo vse pripravljeno na obletnico, ki jo bodo obeležili junija. Vedel sem, da moram Sagrado prihodnje leto ponovno obiskati – osemnajstič v življenju – in tako se je uredilo, da jo bom obiskal konec januarja. A ne sam.« Na pot se bo odpravil skupaj s piranskim zborom Georgios ter Jurijem Bizjakom, upokojenim koprskim škofom. »To bo lepo doživetje za zbor in tudi zame. Maša bo v petek v kripti, pod cerkvijo. V nedeljo pa bom maševal v glavni baziliki,« dodaja Zorko Bajc.

MILICA
GOLIJANIN

BRATSTVO MED BARCELONO IN PIRANOM

Na vprašanje, ali obstaja med Barcelono in Piranom posebna vez, duhovnik potrjuje, da o tem ni nobenega dvoma: »Veliko je podobnosti – obe mesti imata istega zavetnika, sv. Jurija. Obe sta pomorski mesti, sodelujemo pa že tudi prek naših pomorskih muzejev. Mislim, da bi se lahko pobratili, a za tak korak je poleg pobude in ideje potrebnega še precej dela,« pravi duhovnik. Ko bo konec januarja stopil pred vernike v Gaudijevi mojstrovini, bo s seboj ponesel tudi delček Pirana – in ga vpisal v zgodbo svetovno znane bazilike.

Občina · Comune di
IZOLA · ISOLA

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

vstopimo v novo leto z zavedanjem, da je srce Izole v njenih ljudeh – v ustvarjalnosti, predanosti in prijaznosti. Naj nas še naprej povezuje vse dobro, kar ustvarjamo skupaj, ter spremlja pogum za novosti, ki bodo našo skupnost vodile naprej – odprto, povezano in odgovorno do prihodnosti.

Naj vam leto 2026 prinese obilo osebnega zadovoljstva, zdravja in notranjega miru. V naših ulicah, naseljih in vaseh pa si prizadevajmo ohranjati bližino, razumevanje in medsebojno spoštovanje – vrednote, ki Izolo delajo posebno in pristno.

Srečno novo leto!
Župan Milan Bogatič

Gentili cittadine e cittadini,

entriamo nel nuovo anno con la consapevolezza che il cuore di Isola è nella sua gente: nella creatività, nella dedizione e nella gentilezza. Che possiamo continuare a essere uniti da tutto il bene che creiamo insieme e che possiamo essere accompagnati dal coraggio di nuove idee che guideranno la nostra comunità verso il futuro: aperta, connessa e responsabile.

Che il 2026 vi porti in abbondanza soddisfazione personale, salute e pace interiore. Nelle nostre strade, nei nostri insediamenti e nei nostri villaggi, cerchiamo di mantenere la vicinanza, la comprensione e il rispetto reciproco: i valori che rendono Isola speciale e autentica.

Felice anno nuovo!
Il Sindaco Milan Bogatič

Gibanje Svoboda izpolnjuje zaveze ljudem

V ZGODOVINI SAMOSTOJNE SLOVENIJE ŠE NOBENA VLADA NI PRIPRAVILA IN ZAKLJUČILA TOLIKO KLJUČNIH SISTEMSKIH REFORM V ENEM SAMEM MANDATU, KOT PRAV TA VLADA POD VODSTVOM DR. ROBERTA GOLOBA. POKOJNINSKA, ZDRAVSTVENA IN PLAČNA REFORMA, DOLGOTRAJNA OSKRBA, MOČNA STANOVANJSKA IN INVESTICIJSKA POLITIKA, REKORDNA VLAGANJA V INFRASTRUKTURO TER ZNANOST IN INOVACIJE ZAGOTAVLJAJO PRIHODNOST DRŽAVE.

Foto: Vlada RS

DR. ROBERT GOLOB, PREDSEDNIK VLADE IN DR. KLAVDIJA KUTNAR, REKTORICA UNIVERZE NA PRIMORSKEM OB PODPISU PISMA O NAMERI ZA RAZVOJ IN IZVAJANJE ENOVITEGA MAGISTRSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA MEDICINA. OB NJIMA MINISTRICA ZA ZDRAVJE, DR. VALENTINA PREVOLNIK RUPEL IN MINISTER ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN INOVACIJE, DR. IGOR PAPIČ.

ZDRAVJE NAJ BO DOSTOPNO VSEM

V tem mandatu je bil izveden obsežen niz ukrepov, ki posegajo v ključna področja javnega zdravstvenega sistema, od digitalizacije do financiranja in kakovosti zdravstvene oskrbe. Najpomembnejši korak predstavlja spremenjeni Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki postavlja jasno ločnico med javnim in zasebnim zdravstvom. Zakon med drugim uvaja zdravstvene regije, transparentnejše podeljevanje koncesij ter merjenje delovne obremenitve zdravstvenih de-

lavcev. Cilj je jasen: okrepiti javno mrežo, izkoreniniti škodljive dvojne prakse in zagotoviti bolj pravičen, kakovosten, pregleden in učinkovit javni zdravstveni sistem.

DOLGOTRAJNA OSKRBA IN POKOJNINSKA REFORMA

Sistem dolgotrajne oskrbe predstavlja civilizacijski dosežek naše generacije. Največja pridobitev nove ureditve je občutno nižja cena v domovih za starejše. Stanovanci po novem plačujejo le nastanitev in prehrano, ne več oskrbe.

Med večjimi dosežki mandata je bila prav gotovo tudi pokojninska reforma. Slovenija je solidarna in socialna država, na tem temelji tudi sistem izplačevanja pokojnin.

REKORDNA SREDSTVA ZA STANOVANJA

2025 je bila sprejeta novela stanovanjskega zakona ter zakon o financiranju in spodbujanju gradnje javnih najemnih stanovanj. V naslednjih desetih letih bo vsako leto iz proračuna zagotovljenih 100 milijonov evrov za gradnjo stanovanj, ki predvidevajo izgradnjo 20.000 javnih najemnih stanovanj. Gre za prelomni zakonodajni dvojček, s katerim vlada dr. Roberta Goloba in koalicija na čelu s Svobodo uresničujeta eno svojih osrednjih zavez – zagotavljanje dostopnih in kakovostnih stanovanj za ljudi.

PLAČNA REFORMA

S plačno reformo v javnem sektorju se je zagotovilo pravičnejše plačevanje javnih uslužbencev, odpravilo dolgoletna plačna nesorazmerja ter zagotovilo hitrejše možnosti napredovanja za mlade. Predvsem pa se je zagotovilo, da nihče v javnem sektorju ne bo prejemal več nižje plače, kot je minimalna.

BOŽIČNICA ZA VSE!

Državni zbor je sprejel zakon, ki prinaša obvezno neobdavčeno in neoprispevčeno božičnico v višini polovice minimalne plače 639 evrov, upokojemcem pa 150 evrov zimskega dodatka.

Foto: Arhiv Gibanje Svoboda

IZVOLJENI POSLANCI SVOBODE IZ OBMOČJA OBČIN SLOVENSKE ISTRE, MAG. TAMARA KOZLOVIČ, ROBERT JANEV IN MATEJA ČALUŠIČ, DANES V VLOGI MINISTRICE ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, SI PRIZADEVAJO, DA SE ZAŽENEJO VSI DESETLETJA ZASTALI PROJEKTI POMEMBNI ZA SLOVENSKO ISTRO.

Srečno in **SVOBODNO 2026**

Svoboda

Lokalni odbori
Koper, Ankaran, Izola in Piran

Novo leto je čas za nove začetke, izkušnje in priložnosti, ki bogatijo naš vsakdan.

Vesele praznike in srečno 2026.

Il nuovo anno porta nuovi inizi, esperienze e opportunità che arricchiscono la nostra quotidianità.

Buone feste e felice 2026.

Kolektiv Komunale Izola
Il personale dell'azienda Komunala Isola

Razkošni svet penin

12. Festival penin bo 26. decembra v Portorož privabil ljubitelje penečih vin in gurmanskih okusov.

Kristalna dvorana hotela Kempinski Palace Portorož bo 26. decembra znova gostila prestižno kulinarčno doživetje, ki bo navdušilo ljubitelje penin. Več kot 250 vzorcev penečih vin bo vabilo k okušanju raznolikih arom in okusov, obogatenih z vrhunsko kulinariko – od ostrig (Sparkling Oysters) in sušija (Nori Sushi) do š'torte in sladkih makronov (Mestna kavarna Piran). Za prijetno glasbeno popestritev bodo poskrbeli člani Tria Eleganse: **Tara Ahačič** (vokal), **Miha Kraker** (kitara) in **Tadej Gruškovnjak** (klavir). Obiskovalci, ki se bodo odločili za posebno vstopnico **Festival penin Gourmet**, bodo večer zaključili s pethodnim menijem v restavraciji Sophia, kjer bodo uživali v popolni harmoniji vrhunskih jedi in izbranih penin. Prepoznaven festival, ki ga organizira **Turistično združenje Portorož** v sodelovanju s hotelom **Kempinski Palace Portorož**, podpira tudi največja vinska klet v slovenski Istri – **Vinakoper**.

NAJ PENINA PORTOROŽA 2025

Letos se za naziv Naj penina Portoroža poteguje 49 vzorcev penin. Zmagovalne mehurčke bodo razglasili **slovenski vitezi vina** skupaj z županom Občine Piran **Andrejem Koreniko**, direktorico Turistične-

ga združenja Portorož **mag. Patricijo Gržinič**, predsednico Društva vinogradnikov slovenske Istre **Ingrid Mahnič** in vinsko kraljico slovenske Istre **Ines Jerman**.

IZBERITE MED VEČ KOT 250 VZORCI PENIN IN ŠAMPANJCEV

Obiskovalci festivala bodo med 16. in 20. uro lahko uživali ob pestri ponudbi belih, rdečih in rosé penin ter šampanjcev iz 40

vinskih kleti. Predstavili se bodo peničarji iz vseh treh slovenskih vinorodnih dežel – Primorske, Posavja in Podravja. Poleg domačih bodo na voljo tudi izbrane **hrvaške, italijanske in španske penine**, vrhunec pa bodo ekskluzivni **francoski šampanjci**, ki jih bo predstavil priznani sommelier **Valentin Bufolin**.

Po festivalu se od 20. ure naprej dogajanje seli na **Penine After Party v Snack & Wine bar Mažinin**, kjer bo poskrbljeno za sproščeno vzdušje v družbi penin Vinakoper.

Vstopnice za Festival penin so na voljo v predprodaji, omejeno število pa jih bo mogoče kupiti tudi na dan dogodka na festivalski blagajni. Vstop na Penine After Party je brezplačen. Več informacij najdete na spletni strani Turističnega združenja Portorož www.portoroz.si.

MESEC PENIN IN GURMANSKIH UŽITKOV

Do konca decembra se v Portorožu in Piranu nadaljuje tudi **Mesec penin**, v katerem restavracije in kavarne ponujajo jedi, ki se čudovito dopolnjujejo z izbranimi mehurčki. Letos vas razvajajo restavracije: **COB, Rizibizi, Stara gostilna – Vecchia Osteria, Marina Portorož, Sol Privée, Remisens Hotel Metropol** in kavarna **Cafè Central**. Njihova decembrska ponudba s peninami je predstavljena na www.portoroz.si.

Foto: Jaka Ivančič

Srečno 2026

Vstopite v novo leto z najboljšim iz Istre.

Panettone ali pandoro Tre Marie, različni okusi, 750-1000 g

od 14⁹⁹

Panettone, Pasticceria Triestina Ulcigrai, različni okusi, 500 – 650 g

od 12⁹⁹

Darilna pakiranja v Agrarii

Vrhunska ponudba v naši mesnici

100 % SLOVENSKO

Dnevi angusa
13. 12. - 20. 12. 2025

Vsako sredo dan krškopoljca

Kuhan pršut il Boschetto, Veroni, postreženo, cena na kg

-15%

10⁷⁹*
12⁷⁹

*Ponudba velja do 20.12.2025

Darilni set testenin Tondo grande tricolore ali Vaso biscottiera tricolore, La Fabbrica della pasta, 500 g

-15%

10⁹⁹*
12⁹⁹

Božična zvezda

od 3⁹⁹

Slike so simbolične

www.agraria-koper.si

HVALEŽNA ZA POGUM, DA SLEDI SVOJIM SANJAM

Leto vzponov in padcev Petre Zore

Petra Zore je ena najbolj simpatičnih slovenskih glasbenic. Vedno dobre volje, nasmejana in srčna rada širi pozitivno energijo in ljubezen. Četudi jo je življenje letos kar preizkušalo, si je vedno znova opomogla, sledila svojim sanjam in nadaljevala. Tik pred koncem 2025 pa se je zgodila še ena prelomnica v njenem življenju, pustila je učiteljsko službo in se posvetila samo glasbi.

Petro poznamo kot članico priljubljene skupine Bomb Shell, ki ji je sodelovanje v šovu Znan obraz ima svoj glas prineslo vseslovensko prepoznavnost in priljubljenost. Za Petro je bila to neponovljiva izkušnja in hkrati priložnost, da je širši Sloveniji predstavila sebe, skupino in seveda glasbo Bomb Shella.

GLASEN OTROK MTV

»Pojem že od majhnega, čeprav nihče v družini ni glasbeno podkovan. Moja mami se je pogosto pošalila, da ljubim glasbo tudi zato, ker mi je pela, ko sem bila še v trebuhu. Odraščala sem ob videospotih televizijskega programa MTV, tudi v avtomobilu je bila vedno glasba z radija na ves glas,« pripoveduje Petra, ki uživa v ustvarjanju glasbe, vendar ji je enako ljubo tudi ukvarjanje z otroki in učiteljski poklic.

UČITELJICA S SRCEM

»Dobrih devet let sem uživala v poklicu učiteljice na Osnovni šoli Valentina Vodnika v Ljubljani. Otroci so krasni in z veseljem sem bila z njimi. A ko se je v zadnjih letih nabralo veliko glasbenih obveznosti, je bilo čedalje težje usklajevati med seboj dva energetske zelo zahtevna poklica, zato sem s težkim srcem sprejela odločitev

ANDREJA
COMINO

o slovesu od učencev. Konec novembra je bil moj zadnji dan v šoli. Slovo je bilo za vse zelo čustveno. Ker so suknjiči in rdeča šminka od nekdaj moj zaščitni znak, so me učiteljice, ki so se oblekle v suknjiče in si ustnice namazale z rdečo šminko, popolnoma sesule. Ko so zapele Ostani še minuto, naša pevska kraljica, so mi v oči stopile solze in nisem mogla več nadzirati svojih čustev. Od učiteljev in učencev pa sem dobila še darilca. Od vsega skupaj sem jokala kot dež,« se spominja Petra, ki je potrebovala kar nekaj časa, da se je spočila in umirila svoje misli.

Z GLASBO NAPREJ

Simpatična glasbenica se je podala na negotovo (svobodnjaško) glasbeno pot. »Vendar se zelo veselim, da sem sledila svojemu srcu. Tako je kljub obilici nastopov moj letošnji december precej umirjen, saj se posvečam »samo« glasbi. Nastopam in ustvarjam. Tako najdem tudi nekaj časa za

uživanje v trenutkih s samo seboj. Takrat ne počnem nič posebnega: doma rišem na platno, grem na kakšen izlet v naravo, ustvarjam pesmi. Ko si želim družbe, grem ven. Toliko sem obdana z ljudmi, da mi večino časa ustreza, da sem sama. Vem pa tudi, da znajo biti praznični dnevi zahtevni za mnoge ljudi, ki so sami, a ne po lastni izbiri. Tistim pa lahko polepšamo dan s kakšno prijazno gesto, prijaznim pozdravom ...« pravi Petra, ki je »božični otrok«, saj 24. decembra praznuje še rojstni dan. »In bom tako in tako doma v središču pozornosti. Letos pa sem si kar sama izbrala darilo - novo življenjsko pot. Sicer pa zame leto, ki se izteka, ni bilo ravno najboljše, tako da sem vesela, da se poslavlja. Če sem iskrena, se je bolj slabo začelo, se je pa zato toliko bolje končalo. Tudi pri meni se je potrdil pregovor: ko se zaprejo ena vrata, se odprejo druga,« veselo sklene.

BOŽIČKI NA TOMOSIH

Praznična tradicija na dveh kolesih

Na obalnih cestah je pred dnevi zadonel zvok Tomosov, s katerimi so se člani društva Baril Riders, oblečeni v Božičke, že enajsto leto zapeljali na tradicionalno vožnjo od Kopra do Pirana. Dogodek je v teh letih postal nepogrešljiv del prazničnega dogajanja v slovenski Istri in hkrati poklon slovenski mopedistični dediščini.

OD PRIJATELJEV DO DRUŠTVA, KI DRŽI SKUPAJ ŽE 18 LET

Društvo **Baril Riders** nikoli ni bilo številno, a je – kot radi poudarijo – veliko po srcu. Nastalo je pred 18 leti, ko sta prijatelja Uroš Š. in Robi B. združila svojo strast do motorjev in mopedov ter zbrala krog isto mislečih. »Mi smo društvo, ki temelji na prijateljstvu in zato nikoli nismo stremeli k številčnosti,« pravita. Danes društvo šteje 14 članov in prav vsak od njih je del mozaika, ki ga drži pokonci, nam pojasnita.

TRADICIONALNA VOŽNJA BOŽIČKOV NA TOMOSIH

Enajsta izvedba Božičkove vožnje je kot vsa ta leta potekala po tradicionalni trasi iz klubskih prostorov Baril Riders v Koper, Izolo in Piran, kjer so Božički razveseljevali mimoidoče. Začetek in zaključek sta bila na domačem terenu, v prostorih društva. Z leti je dogodek postal tako priljubljen, da privablja voznike iz vse Slovenije in celo s sosednje Hrvaške. Kot pravita ustanovitelja, so pogoji za udeležbo povsem prepros-

ti: Tomosov moped, Božičkova oprava in dobra volja. Letos je bilo na cesti okoli 150 Tomosovih mopedov, kar priča o izjemni priljubljenosti dogodka.

PRIPRAVE SE ZAČNEJO ŽE POLETI

Čeprav se dogodek navzven zdi lahkoten, je za njim veliko truda. »Priprave se začnejo avgusta. Preverimo traso, obvestimo občine in pristojne službe, pripravimo darila in

plakete ter uredimo postojanke,« razlaga jo člani Baril Riders. Od zadnjih vročih dni poletja pa do decembrskega dogodka jim nikoli ni dolgčas, saj je ključna organizacija dogodka.

Ideja Božičkov na Tomosih se je rodila po zgledu ameriških motoristov, ki v prazničnem času obiskujejo bolnišnice in domove za starejše. Takšne akcije so pred leti že potekale tudi v Sloveniji, a ne v slovenski Is-

tri. Da ne bi posegali v obstoječe projekte, so Baril Riders izbrali nekaj, kar jim je blizu in kar je del lokalne identitete – Tomosove mopede.

Prvo leto je bilo udeležencev le 25, vključno z Baril Ridersi in peščico prijateljev. »Prve kilometre nas je bilo malo sram, a ko smo videli, kako nas ljudje sprejemajo, se je vse spremenilo. Nasmehi otrok in odraslih so nekaj najlepšega.«

TOMOS JE VEČ KOT LE MOPED

Za člane društva je Tomos bistveno več kot moped, je del slovenske kulturne in tehnične zgodovine. Božičkova vožnja pa pomeni simboličen zadnji skupni dogodek pred

iztekom leta. »To je naše zadnje druženje, zadnja vožnja pred novim letom. Takrat smo vsi skupaj, z istim namenom in s pravo energijo,« dodajajo.

SPOROČILO ZA TISTE, KI STE JIH SREČALI NA POTI

Baril Riders zaključijo z iskrico humorja: »Tistim, ki ste vozili za nami, se opravičujemo za dimne zavese in kakšno minuto zamude – vse je v prazničnem duhu.« Člani društva vabijo širšo javnost, da spremlja njihove aktivnosti na uradnem Instagram in Facebook profilu Baril Riders ter YouTube kanalu.

Božički na Tomosih tako ostajajo tradicija,

JAN
ŠPEH

ki povezuje skupnost, ohranja zgodovino in na obraze mimoidočih riše pristne nasmeh, ki jih vsako leto spomnijo, zakaj to počnejo.

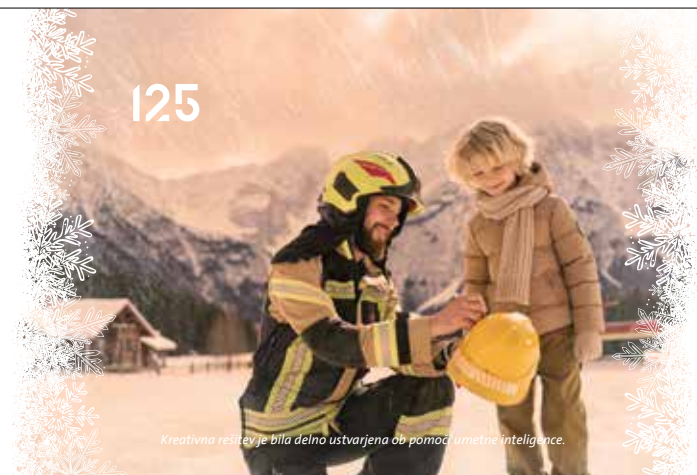

Z letom 2026 skupaj pišemo novo poglavje naše zgodbe. Naj nas pri tem spremljajo toplina, dobra volja in pogum.

Z roko v roki ustvarjamo nove dosežke in segamo dlje. Navdih skupnosti nas povezuje in odpira vrata novim obzorjem.

Hvala, ker se skupaj z nami podpisujete pod boljši svet.

125

Kreativna rešitev je bila delno ustvarjena ob pomoči umetne inteligence.

Glasbeno odštevanje: zakulisne misli glasbenikov, ki bodo zaigrali na silvestrsko noč

Tudi letos bo silvestrska noč v Piranu, Izoli, Kopru in Ankaranu polna raznolikih glasbenih tonov in zvrsti. Glasbene skupine, ki bodo občinstvo pospremile v 2026, smo povprašali, kako doživljajo zadnje dni starega leta, kaj lahko obiskovalci pričakujejo ter česa se veselijo.

Koper bo letos novo leto dočakal ob energičnem nastopu legendarne skupine **Šank Rock**. Pevec Matjaž Jelen in kitarist Bor Zuljan sta nam zaupala, da imajo v slovenski Istri veliko prijateljev in se v te kraje z veseljem vračajo.

Kot pravi Jelen, jim »večgeneracijska publika da še dodaten zagon, da se ji dokažejo na odru ter ostanejo še naprej v TOP formi!« Ko z njima govorimo o pesmih, ki bodo del silvestrskega nastopa, omenjajo hite, kot so Pravljica o mavričnih ljudeh, Metulj, Maček, Nekaj več in seveda Dej bolj naglas radio.

A Šank Rock ne stavi le na nostalgične hite, s 17 albumi imajo dovolj materiala, za katerega verjamejo, da bo odlično sprejet. »Vedno zaigramo vse single zadnjih let. Igrali bomo tako rekoč pesmi od prvega do zadnjega albuma, seveda tudi najnoveše, ki bodo na prihodnjem albumu,« nam zaupa pevec. Dodaja še, da je vsekakor pomembno, da publiko prepričajo s pozitivno energijo in tako ustvarijo nepozabno vzdušje.

Na vprašanje, ali za silvestrovo pripravljajo kaj posebnega, pa Bor Zuljan razkriva, da je »začetek trenutno instrumentalni Intro, ki se zlepi v naš zadnji single Danes je dan. Konec je pa vedno tak, kot ga začutimo. Odvisno tudi od publike.« Ob tem nam je zaupal še svoje novoletno sporočilo vsem, ki bodo z njimi silvestrovali: »To bo najbolj zabaven vstop v novo leto v Sloveniji!«

V **Izoli** bomo na silvestrski večer poslušali Rock Partyzane in skupino **Ne me jugat**. Slednji pravijo, da je to "recept za kakovosten, živahen in domač večer".

Ko jih povprašamo po treh besedah, s katerimi bi označili svoj silvestrski nastop, odgovorijo: "Domač. Iskren. Energičen." Pri izbiri pesmi za vstop v novo leto pa ostajajo zvesti sebi. "Lahko bi dolgo razlagali o simboliki ..., ker pa smo Ne Me Jugat, bo pesem izbrana tako, kot je prav za nas – spontano," saj vedno sledijo trenutku in energiji ljudi na trgu.

Ko beseda nanese na prihajajoče leto, omenijo, da je bil njihov prvi nastop prav na silvestrovo 1996, kar želijo premierno obeležiti. Napovedujejo novo preobleko svojih starih uspešnic ter nekaj svežih avtorskih skladb. Ob tem dodajo skoraj filozofsko misel: "V času, ko svet drvi naprej s hitrostjo, mi pravimo, manj je več. Ustavimo se, zadihajmo in namenimo več časa drug drugemu."

S svojo energijo in znanimi priredbami bodo za dober žur v Izo-

ŽIVA
PAPEŽ

Pred silvestrovim v **Piranu** so nam člani skupine **Tequila** z navdušenjem povedali, da je igranje na silvestrovo posebna izkušnja, ki se je vsako leto zelo veselijo. Dodali so, da so nazadnje v slovenski Istri z občinstvom silvestrovali v Kopru pred nekaj leti in da se letos najbolj veselijo živahne publike, saj pričakovanje novega leta poskrbi za enkratno vzdušje.

Priprave na koncert so predvsem tehnične, pravijo, medtem ko je vzdušje na odru vedno spontano. Letos si oder delijo z velikim imenom, **Petrom Grašom**, podrobnosti o koncertu pa naj ostanejo skrivnost, pravijo fantje.

Tudi Tequila praznujejo 2026 svojo obletnico delovanja, in sicer deseto. Pravijo, da bo zanje najpomembnejši dogodek 4. Tequilafest. Dogodek, pravijo, bo najbolj nor doslej, v Izoli, 12. 6., z boljšimi gosti, še več presenečenj ... skratka, nekaj nepozabnega!

V **Ankaranu** bomo v novo leto vstopili s skupino **Roxie**. Glasbeniki so nam z nasmehom razkrili, da bodo v šotor prinesli »pravo istrsko domačo fešto s pridihom Mediterana oziroma Dalmacije, Italije pa živahnega rokerskega riffa« in seveda, kot pravijo: »Brez harmonike tudi ne bo šlo.«

Zaupali so nam tudi prav posebno presenečenje, ki ga pripravljajo za ta večer: »Z nami bo zapela hči našega basista Simona, Maja Boštjančič.« Ob koncu so poslušalcem poslali še prav posebno povabilo in hkrati obljubo, da bo noč nepozabna: »Pridite v Ankaran na najdaljšo noč z nami, ne bo vam žal, ker vam bomo kot vedno pripravili super vzdušje.«

Ob vseh iskrenih mislih in napovedih glasbenikov je jasno, da bo letošnje silvestrovanje v slovenski Istri res nekaj posebnega. Odgovor na vprašanje, kam za novo leto, je preprost - tja, kjer bosta glasba in veselje trajala dolgo v noč.

Kako se obleči za letošnje praznike?

Praznični večeri in decembrske zabave so priložnost za kanček glamurja

Letos moda za praznične priložnosti črpa navdih iz tekstur, barv in silhuet, ki združujejo eleganco, udobje in kanček drznosti. Med vodilnimi modnimi smernicami vzbujajo pozornost mehki in bogati materiali, ki nosijo toplino, a obenem izgledajo prestižno. Med zmagovalci prazničnih zabav so nedvomno žamet, ki s svojim globokim sijem takoj dvigne videz, saten in svila, pa tudi tkanine z rahlim leskom. Skrbno izbrani materiali poskrbijo, da vsak videz deluje bolj svečano.

NE MARATE KLASIČNIH BARV?

Zakaj bi za praznike vedno posegali po črni, rdeči ali zlati? Ni vam treba. Modni navdih za sezono 2025 ponuja številne alternativne odtenke, ki so prav tako glamurozni, a delujejo bolj sveže in sodobno. Lahko se odločite za smaragдно zeleno, ki deluje luksuzno in se čudovito ujema z zlatimi dodatki, rubinasto rdečo, nekoliko globljo in bolj elegantno različico klasične praznične rdeče, temno modro, ki je popolna izbira za večerne priložnosti, čokoladno, smetanovo barvo ali šampanjec odtenke, ki izžarevajo prefinjenost in se lepo podajo k bleščečim teksturam. Piko na i dodajo detajli, kot so bleščice, kovinski sij, prosojne plasti ali perje, ki ustvarijo tisti značilni praznični sij oziroma t. i. »holiday glow«.

KAJ PA MOŠKI?

Temne obleke in smokingi ostajajo osnova, a jih lahko popestrijo žametne kravate, žametni blazerji ali kovinski

dodatki, ki obleki dajejo praznični pridih. Tudi za moške so popularni odtenki, kot so smaragдно zelena, rubin rdeča ali temno modra, ki obleki dodajo sofisticirano barvno noto. Za bolj sproščen ali casual videz izberite materiale, kot so volna, kašmir ali žamet, ki zagotavljajo toplino in luksuzen videz ter so primeren tako za formalne večerje kot za urbano praznovanje v hladnejšem okolju.

ZDRUŽITI SLOG IN UDOBJE

Pomembno je, da se v outfitih počutimo udobno in samozavestno. Poleg oblačil pa je za popoln praznični videz enako pomembna izbira dodatkov. Pravi čevlji, elegantna ura, diskretna ali izrazna torbica, izbrani parfum in drugi modni detajli lahko celoten outfit dvignejo na višjo raven in poudarijo osebni slog. S premišljeno kombinacijo oblačil in dodatkov je mogoče ustvariti videz, ki je obenem eleganten, prazničen in povsem usklajen z dogodkom, ne glede na to, ali gre za formalno ve-

ANDREJA ČMAJ FAKIN

čerjo, urbano zabavo ali silvestrski večer.

Za konec pa ne pozabite, kar je dejala slovita Coco Chanel: »Moda ni le v oblekah, je povsod okoli nas - v idejah, načinu življenja in v tem, kar se dogaja.«

Naj bo leto 2026 leto, ko boste svoj slog nosili samozavestno, sijajno in po svoje, z oblačili, dodatki in energijo, ki izražajo vašo osebnost. Srečno!

V Vrtcu Semedela so pritisnili na GUMB

So otroci Vrtca Semedela malo »prehitri«? Nič čudnega – v vrtcu smo namreč pritisnili na GUMB! Ne, ne gre za klasično stikalo za luč, ampak za gibalni program, s katerim želimo poudariti pomen gibanja v vrtcu.

Izpeljanka **GUMB** pomeni **G**ibalne **U**re in **M**inute **B**ogatijo, ker vsaka minuta gibanja otroka obogati z novimi izkušnjami, spoznanji in veseljem.

Program GUMB nam odpira vrata v drugačen način razmišljanja in nas uči, da se moramo premakniti že danes za boljši jutri.

Danes, ko zasloni migajo več kot otroci, želimo naše malčke spomniti, da s prstom po telefonu ne zgradijo mišic, z gibanjem

pa zgradijo veliko: pridobijo moč, ustvarijo nove miselne povezave, urijo ravnotežje, izboljšujejo koordinacijo, razvijajo motoriko, predvsem pa krepijo samozavest.

Z zanimivimi in inovativnimi vsebinami želimo, da otroci začutijo pomen gibanja, da le to postane del njihovega življenja in dober temelj za prihodnost.

Poleg rednih vrtčevskih gibalnih aktivnosti, ki jih v sklopu kurikula izvajajo vzgojiteljice v dopoldanskem času, v naše dejavnosti vključujemo še več gibanja. S pomočjo in podporo Mestne občine Koper imamo od aprila v naši ekipi dodatno sodelavko, ki otrokom prinaša nove gibalne izzive, polne smeha, energije in veselja. Otroke spodbujamo, da skačejo, plezajo, lovijo ravnotežje, spoznavajo inovativne gibalne

pristope, raziskujejo in se skozi gibanje učijo o sebi.

Otroke vsakodnevno predano in z veseljem navdušujemo nad gibanjem in ob tem razmišljamo, da bi moral GUMB dobiti še eno funkcijo – k našim aktivnostim želimo povabiti tudi starše.

Gibanje resnično premika svet in pri nas v Semedeli ga že premikamo vsak dan, z vsakim nasmehom!

PREVERJAMO URBANE MITE

Kolagen

KOLAGEN JE V ZADNJIH LETIH POSTAL PRAVA ZVEZDA V SVETU LEHOTNIH IN PREHRANSKIH TRENDOV. NAJDEMO GA V PRAŠKIH, KAPSULAH, NAPITKIH, ČOKOLADAH, KREMAH IN CELO V ŠAMPONIH, VSI PA OBLJUBLJAJO PODOBNO: BOLJ NAPETO KOŽO, MANJ GUB, MOČNE LASE IN BOLJ ZDRAVE SKLEPE. ZARADI TEH OBLJUB SE JE KOLAGEN HITRO PRELEVIL V ENEGA NAJBOLJ ISKANIH DODATKOV. A KLJUB NJEGOVI PRILJUBLJENOSTI VELIK DEL LJUDI PRAVZAPRAV NE VE NATANČNO, KAJ KOLAGEN SPLOH JE IN KAKO V NAŠEM TELESU DELUJE.

Kolagen je najbolj razširjena beljakovina v človeškem telesu. Predstavlja kar približno tretjino vseh beljakovin in je ključna sestavina kože, kosti, kit, hrustanca, zob in vezivnega tkiva. Njegova glavna naloga je, da daje strukturo, čvrstost in elastičnost, kar pomeni, da je dobesedno »gradbeni material« našega telesa. Če poenostavimo — brez kolagena naše telo ne bi moglo stati pokonci, naša koža ne bi bila gladka in sklepi se ne bi gibali tako gladko, kot se.

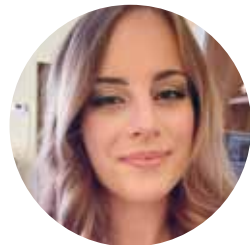
S starostjo se proizvodnja kolagena naravno zmanjšuje; znaki tega so bolj suha koža, prve gubice, manjša elastičnost in večja togost sklepov. Prav ta naravni upad je spodbudil zanimanje za dodatke, ki naj bi pomagali ohraniti mladosten videz in gibljivost. Toda ob veliki priljubljenosti se pojavlja tudi veliko napačnih informacij, marketinško obarvanih zavajanj in zmot.

V nadaljevanju zato razkrivamo pet najpogostejših mitov in resnic o kolagenu — da bo odločanje lažje, pričakovanja realna in razumevanje te pomembne beljakovine bolj jasno.

- 1. Jemanje kolagena takoj pomladi kožo.** Ne drži. Učinki kolagena niso takojšnji. Telo najprej razgradi kolagen na aminokisline, nato pa te porabi tam, kjer jih najbolj potrebuje — kar ni nujno koža. Vidni učinki (če se pojavijo) se pokažejo šele po več tednih ali mesecih rednega jemanja.
- 2. Kolagen v kremi prodre globoko v kožo.** Ne drži. Molekule kolagena so prevelike, da bi lahko prodrle skozi kožo. Kreme s kolagenom delujejo predvsem na površini, kjer kožo navlažijo in naredijo bolj gladko, ne morejo pa graditi novih kolagenskih vlaken v globljih plasteh.
- 3. Kolagen lahko popolnoma ustavi staranje.** Ne drži. Noben izdelek ne more ustaviti naravnih procesov staranja. Kolagen lahko podpre elastičnost kože in zmanjša vidnost gub, vendar ne ustavi staranja — lahko ga le nekoliko upočasni v kombinaciji z zdravim življenjskim slogom (spanje, prehrana, zaščita pred soncem).
- 4. Vsi kolagenski dodatki delujejo enako.** Ne drži. Obstaja več vrst kolagena, ki delujejo različno. Prav tako se razlikujejo kakovost dodatkov, način obdelave in količina. Najboljšo absorpcijo ima običajno hidrolizirani kolagen, vendar učinek ni enak pri vseh ljudeh.

MANCA HRIBOVŠEK

- 5. Kolagena ni treba jemati, če se dobro prehranjuješ.** Delno drži. Telo seveda samo proizvaja kolagen, vendar se ta proizvodnja s starostjo zmanjšuje. Čeprav dobra prehrana (beljakovine, vitamin C, cink) močno pomaga, nekateri ljudje vseeno opazijo izboljšanje s prehranskimi dodatki. Ni pa nujen za vsakogar — odvisno je od potreb posameznika. Kolagen je koristen, vendar ni čudežna snov. Res je, da lahko podpira zdravje kože, nohtov in sklepov, vendar je pomembno razumeti, kako deluje in kaj realno lahko pričakujemo. Kolagen v kremah deluje le površinsko, dodatki pa ne dajejo hitrih rezultatov. Najboljši pristop je kombinacija: uravnotežena prehrana, zaščita pred soncem, dovolj spanja ter po potrebi kvaliteten kolagenski dodatek. Ko poznamo resnice in se ne ujamemo v mite, lahko kolagen uporabljamo pametno in brez nerealnih pričakovanj. Sploh pa da se zavedamo, da se lepota ne skriva v videzu in gladki koži, ampak v pristnosti, prijaznosti do drugih, empatiji in načinu, kako ravnamo z ljudmi okoli sebe — pa čeprav s kakšno gubo več.

Vrt v januarju

SAŠO MEJAK

Pred nami je januar, ko naše gredice predvsem mirujejo. Imamo čas za premislek o tem, česa smo pridelali dovolj in česa premalo, kaj lahko spremenimo, kaj dodamo, da bomo popestrili jedilnik naslednjo sezono.

To je tudi čas za pregled orodja, da ne bomo izgubljali časa za njegovo pripravo ali popravilo, ko pride čas. Gredice, ki smo jih zaščitili z zimsko kopreno, nas še obdarjajo. Pobiramo lahko še radič, endivijo, por in motovilec. Ohrovt čez zimo ne zaščitimo, saj je za boljši okus dobro, da ga poboža mraz. Glede na vremenske razmere lahko konec meseca posadimo beli čebulček, v tople grede lahko posejemo tudi prvo zelenjavo.

Naš **zeliščni vrt** ta mesec počiva. Počistimo še preostale odmrle in poškodovane dele. Če imamo zelo občutljive začimbe ali zelišča, jih zaščitimo pred mrazom z zimsko kopreno. Pripravimo seznam rastlin za novo sezono, primerno je tudi naročanje novih semen. Več dela je v naši shrambi. Pregledamo in označimo, kar smo pridelali v preteklem letu, poskrbimo, da je primerno shranjeno, uporabimo za čajne mešanice in pripravo preparatov.

V **sadnem vrtu** se lotimo obrezovanja drevov — hruške, jablane, breskve, kakija, jagodičevja. Pri tem je pomembno, da redno čistimo in razkužujemo orodje, da ne raznašamo bolezni. Če opravimo reze z velikimi ranami, je pomembno, da slednje zamažemo s cepilno smolo. Glede na vremenske razmere lahko konec meseca posadimo manjkajoče sadno drevje ali pripravimo nove nasade. Zelo pomembno pri sajenju je, da izkoplremo dovolj globoke luknje, uporabimo kakovostno gnojilo za založno

gnojenje in kakovosten humificiran substrat, ki ga nasujemo na koreninsko grudo.

V **okrasnem vrtu** nas razveseljujejo cvetovi okrasne kutine, golega jasmína, izjemne mahonije in močno dišeče sarcococe. Konec meseca lahko cvetijo tudi spomladanske čebulnice, ki smo jih zelo zgodaj posadili. Poskrbimo za odstranitev vsega odpadlega listja, kajti v njem najdejo zatočišče škodljivci in klice raznih bolezni. Poskrbimo tudi za odstranitev poškodovanih delov rastlin in plevelov.

Travnate površine mirujejo. Listje ne sme prekrivati travnate ruše, ker slabo vpliva na njen razvoj. Ob zelo nizkih temperaturah se izogibamo hoji po travnati površini. Če je le mogoče, lahko nekje ob robu postavimo tudi ptičje hišice s hrano, da poskrbimo za ptičke.

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

PoljuBacio

Tudi poljubi so dvojezični!
Anche i baci sono bilingui!

Odkrij lepoto
italijanskega jezika
in vsa čustva, ki jih razkriva!

Scopri il bello della
lingua slovena
e tutte le emozioni che ti svela!

www.kiss-go.eu

Progetto KISS & GO - Dvojščinski jezikovni inštitut za slovensko in italijansko jezikovno izmenjavo
Programo Interreg Italia-Slovenija - Slovenski 2021-2027 in evropski ERDF GO
Il progetto KISS & GO - Baci Lingua è finanziato dall'Unione europea nell'ambito del Fondo per piccoli progetti GO 2025 del Programma Interreg Italia-Slovenia 2021-2027, gestito dal GEC GO.

Interreg
Italia-Slovenija

Co-finanziato
dal Fondo europeo
Sviluppato
dalla Unione europea

Fondo per piccoli progetti GO! 2025
Sklad za male projekte GO! 2025

GO
ERDF
GO

kiss&go

GO! 2025
NOVA GORICA
GORIZIA

projekt

UNIONE ITALIANA

PRAZNIČNI RECEPT

Cimetove rolice

Cimetove rolice imajo tisti poseben učinek, da se ob njihovi pripravi kuhinja takoj spremeni v malo bolj prijeten prostor. Niso pretenciozne, niso zahtevne, a vedno pustijo utis, kot da smo vložili več truda, kot smo ga sicer v resnici. In ker je december čas, ko sladkarij skoraj ne more biti preveč, so točno takšne rolice popoln izgovor, da si privoščite nekaj dišečega in toplega.

Ko so rolice pečene, se pogosto zgodi, da izginejo hitreje, kot jih lahko postavite na mizo — in to je v resnici najboljše merilo uspeha. Čeprav recept ni zapleten, rezultira v mehkih, aromatičnih rolicah, ki lepo združujejo cimet, maslo in nežno sladkobo. Pa tudi če decembra vsi že malo zavijamo z očmi ob količini piškotov in sladic, se vedno najde prostor še za eno rolico. Uporabite recept kot osnovo, okus pa prilagodite po svoje: več cimeta, manj sladkorja, kanček citrusne lupinice ali brez glazure. Pomembno je le, da vas ob njihovi pripravi in vonju vsaj za trenutek objame občutek domačnosti. Naj vam dobro uspejo!

Sestavine:

Za testo

- 350 g gladke moke
- 180 ml mlačnega polnomastnega mleka
- 1 jajce
- 25 g sladkorja
- 15 g svežega kvasa
- 30 g masla
- 1/2 čajne žličke soli

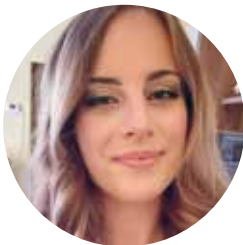
Za cimetovo sredico

- 40 g masla
- 30–35 g sladkorja
- 2 polni žlici mletega cimeta

Za rahlo glazuro

- 60 g kremnega sira ali navadnega mascarponeja
- 15–20 g sladkorja v prahu

MANCA
HRIBOVŠEK

dev tako, da zmeščano maslo zmešate s sladkorjem, cimetom in ščepcem soli. Vzhajano testo razvaljajte v večji pravokotnik, premažite z nadevom in ga tesno zvijte v rolado, nato pa razrežite na šest enakih rolic. Te položite v pekač, jih pokrijte in pustite ponovno vzhajati približno pol ure. Pečico medtem segrejte na 190 °C. Vzhajane rolice po želji premažite z maslom ali jajcem in jih pecite 18–22 minut, da lepo porjavijo. Če želite glazuro, kremni sir zmešajte s sladkorjem v prahu in malo mleka ter jo razmažite po toplih, a ne vročih rolicah. Postrezite še rahlo tople.

- Vsak dan tople malice – tudi ob vikendih
- Posebne ugodnosti za skupine (rojstni dnevi, obletnice, poslovna srečanja, pogostitve ...)
- Možnost najema glasbe v živo in zimskega vrta po dogovoru

RESTAVRACIJA ORNAMENT

Ponedeljek – petek
7.00-22.00

Petek, sobota in nedelja
7.00-24.00

Ferrarska ulica 14, 6000 Koper

GORA V JULIJCH, NAD DOLINO VRAT (2393 M)		NAGLAŠENI ZLOG, POUČENI DEL STOPICE	2 ČRKA ABECEDE	SESTAVIL	KARL VOGT	JAPONSKI PISATELJ HAKUSEKI	KEMIJSKI ZNAK ZA FOSFOR	AFRIŠKO TROPSKO DREVO, KALČKI V SEMENU VSEBUJEJO POŽIVILA	POVRŠINSKA MERA	KEMIJSKI ZNAK ZA ŽVEPLO	NIZOZEMSKI SLIKAR PIETER VAN	ZLITINA ŽELEZA IN NIKLJA	ITALJANSKI MOTORISTIČNI DIRKAČ VALENTINO
		MESTO NA HRVAškEM					PALICA, FIZIOLOVKA			KRIČANJE, VPIJTJE			
ANGLEŠKI KIPAR ANTHONY				ZAREBRNICA				USTREŽLJIV, UDVORLJIV MOŠKI					
MORSKI SESALEC				DEL TELESA				ZAČIMBA ZA PIZZO PLEMENA NA FILIPINIH					
ZDRAVNIŠKO POROČILO				SLIKARSKA TEHNIKA						ČLOVEK, KI TEŽKO HODI, KREVSAM. IGRALEC BEATTY			
PREPROSTA KOLIBA IZ VEJEVJA ALI SLAME ZA PASTIRJE V MEHIKI	UPADANJE MORSKE VODE	VOJAŠKI OBRAMBNI NASIP ENOTA ZA ČISTINO ZLATA		MESTO NA FILIPINIH	AMERIŠKA IGRALKA COPPOLA					FRANCOSKA PREPROGA NIZOZEMSKI KIPAR ADRIAN			
OSKAR KOGOJ			PERUNIKA (BOT.)				IZDELOVALEC ORODJA					AMERIŠKI IGRALEC DOUGLAS	MESTO V TRŽAškEM ZALIVU
REKA NA POLJSKEM			DEL TENIŠKE IGRE	REKA V ISTRI			PODZEMNI HODNIK SLOVENSKA NOVINARKA ANDREJA			DELOVNI UČINEK, USPEH			
DRŽAVNA BLAGAJNA				VESOLJSKO PLOVILO						IZRAELSKI POLITIK YOSEF ZEVSOV SIN			
BLAGAJNA (POG.)				MADŽARSKA TENISAČICA GRETA	VEK, DOBA			NAZIV, UGLED	REKA NA TAJSKEM		RDEČI PLANET	ZBIRANJE DENARJA MED SVATI	
DRŽAVNI DIPLOMATSKI URADNIK				BEOTIJE	ČEBELJI SAMEC			OTOK V INDONEZIJU	VELIKA POSODA ZA VINO			KATJA TRATNIK TIPALKA PRI ŽUŽELKAH	
ZMAGOVALEC ŠPORTNEGA TEKMOVANJA, ŠAMPION, AS		REKA NA N. ZELANDIJI	ITALJANSKI SKLADATELJ VITO			IZRASTEK NA ČLOVEŠKI GLAVI	VRSTA ŽARNICE	SOBNA RASTLINA, SKRNICELJ	HUDIČ (POG.)			UMETNIK, KDOR IZDELUJE KIPE	IME SLOVENSKE PEVKE HORVAT
PETER RUPNIK			DOMIŠLJAV PUNLOGLAVEC, GIZDALIN (EKSPR.)	DANSKI OTOK	NORVEŠKI ŠAHIST ARYAN		ORGAN VOHA	PLOŠČA ZA RAZSTAVNE PREDMETE		SLAP PRI IZVIRU SAVINJE			
ORGANSKO VEČANJE				KRAJ PRI ČRNEM KALU				SLOVENSKI PISATELJ, TEOLOG JURJ	PEVSKI ZBOR				
ŽILA DOVODNICA (ANAT.)				OZEK TANEK KOS	TKANINE	ANTON CEBEJ		AMERIŠKA IGRALKA CARRERE	RENATA ANTOOLINC		VZDEVEK KOŠARKARJA SAN EPIFANIA	ZORAN FERIC	
MESTO V ŠPANIJI				ŠPORTNA VETROVKA						DOGOVORJEN LIK, ZNAMENJE			
NAVJUAČ				SLOVANSKA BOGINJA SMRTI						ŽUPNIJA			

RJES: nizoz. kipar IGOROTI: filipin. plemena AZO: ita. pravni strokovnjak SAPIR: izrael. politik ILAGAN: filipin. mesto LARMA: zbiranje denarja ARAI: jap. pisatelj

**PLANET
KOPER**
nakupovalni center

SREČNO NOVO LETO 2026 VAM ŽELI CENTER PLANET KOPER!

OBISK BOŽIČKA IN DOBRE VILE
petek 19. 12. 2025 ob 17.00
v centru Planet Koper

VELIKA NAGRADNA IGRA

KAKO SODELUJETE?

Izrežite nagradni kupon in ga oddajte

v enega izmed **RDEČIH NABIRALNIKOV v Centru Planet Koper.**

17.12.2025 do 7.1.2026

NAGRADE:

1. nagrada:
500 € v Darilnih
bonih PLANETAK

2. nagrada:
300 € v Darilnih
bonih PLANETAK

3. nagrada:
200 € v Darilnih
bonih PLANETAK

PODATKI UDELEŽENCA

Ime: _____

Priimek: _____

Telefon: _____

E-pošta: _____

SOGLASJA (označite):

- ☐ Soglašam z obdelavo osebnih podatkov.
☐ Soglašam s pravili nagradne igre.
☐ Dovoljujem uporabo svoje elektronske pošte za pošiljanje personaliziranih novic.

Podpis: _____

POMEMBNO OBVESTILO: Pogoji za sodelovanje v nagradni igri je soglasjanje s pravili nagradne igre. Pravila nagradne igre so objavljena na **www.planetkoper.com**.

**PLANET
KOPER**
nakupovalni center

